

UNGE PÅ KANTEN

En gennemgående analyse af Bikubenfondens ansøgningsrunde med fokus
på både indhold og proces

Backscatter
DECEMBER 2018

Rapportens opbygning

Denne rapport udgør halvdelen af den samlede leverance, som også består af en præsentation. Rapporten fungerer i udgangspunkt som et opslagsværk til præsentationen, som Backscatter præsenterede for og hos Bikubenfonden onsdag d. 12.12.2018. Præsentationen gav efterfølgende anledning til enkelte rettelser og ændringer i den endelige analyse.

Rapporten har den samme opbygning som præsentationen, for at fremme suppleringen af denne. Rapporten, såvel som præsentationen, er opdelt i fire dele. Den første del består af en *introduktion* af undersøgelsen og formålet med samarbejdet. Den anden del beskriver kort *fremgangsmåden*, herunder det dataarbejde som har banet vejen for analysen. De sidste to dele består af en *analyse af ansøgningerne* og en *analyse af ansøgningsprocessen*. Analyseafsnittene er endvidere opdelt ud fra de specifikke spørgsmål, som Bikubenfonden har stillet. Et mere detaljeret overblik over indholdet, kan aflæses ud fra indholdsfortegnelsen.

Indholdsfortegnelse

Rapportens opbygning	2
Introduktion	4
Fremgangsmåde	4
<i>Anonymisering</i>	5
<i>Kodning</i>	5
<i>Metodiske udfordringer</i>	6
Analyse af ansøgningerne	7
<i>Samarbejdskonstellationer</i>	7
<i>Geografisk overblik</i>	10
<i>Udfordringerne</i>	13
Overblik over udfordringerne	13
Netværksanalyse	14
Udfordringerne fordelt iblandt ansøgere	21
<i>Løsningsforslag</i>	23
De gennemgående temaer	23
Netværksanalyse	29
Analyse af ansøgningsprocessen	36
<i>Hvad synes I om den ansøgningsproces, som Bikubenfonden har anvendt?</i>	37
Forventninger og Feedback	37
Formatet for konceptskitsen	39

Innovativ ansøgningsproces	39
Inddragelse i processen	40
Fondens engagement	41
<i>Hvad kan Bikubenfonden gøre for at forbedre ansøgningsprocessen?</i>	42
Tydelighed	42
Begrundelse for afslag	43
Facilitere samarbejde	43
<i>Har ansøgningen givet anledning til, at I har arbejdet på en anden måde med jeres fondsansøgning, end I normalt vil gøre?</i>	45
Afrunding	47

Introduktion

Bikubenfonden har et overordnet mål om *at bidrage til udviklingen af helhedsorienterede løsninger, der skaber vedvarende forandringer*. For projektet 'unge på kanten', er der gjort en indsats for at indgå i dialog med aktører som arbejder med udsatte unge. Dette er for at blive klogere på de grundlæggende problemer som skal løses for at minimere antallet af unge der lever på kanten, samt hvem og hvad der skal til for at løse problemerne.

Indsatsen resulterede i 94 ansøgninger fra kommunale, private og civilsamfundsaktører, og indeholder **1)** et bud på hvad aktørerne mener er de væsentligste udfordringer/problemstillinger for at få udsatte unge tættere på job og uddannelse, **2)** hvem aktørerne mener de skal arbejde sammen med for at løse problemet, og **3)** et kort oplæg på en mulig løsningsmodel.

Bikubenfonden indgik efterfølgende et samarbejde med Backscatter, for at få en analyse af ansøgningernes indhold. Herunder at danne et overblik over hvilke problemstillinger der anses som de væsentligste af de sociale aktører der har ansøgt, hvilke samarbejdspartnere aktørerne har udvalgt, hvordan indsatserne fordeler sig i landet, samt hvilke løsningsforslag der bliver nævnt i ansøgningerne. Udover en analyse af indholdet, havde Bikubenfonden også en interesse i at udføre en spørgeundersøgelse vedrørende processen, for at få indsigt i ansøgernes vurdering af ansøgningsprocessen. Backscatter har endvidere assisteret i udarbejdelsen af formatet og spørgsmålene til spørgeundersøgelsen, samt analyseret besvarelserne heraf.

Denne rapport dykker ned i det ovenstående, og giver en gennemgang af fremgangsmåden og resultaterne fra analysen af Bikubenfondens ansøgningsrunde med fokus på både indhold og proces.

Fremgangsmåde

For at imødekomme Bikubenfondens ønsker, har vi lavet en samlet netværksanalyse bestående af flere supplerede illustrationer af ansøgningernes indhold samt besvarelserne fra spørgeundersøgelsen. Forud for netværksanalysen, har vi arbejdet på at kode og strukturere

datasættet (ansøgningerne og besvarelserne fra spørgeundersøgelsen), for efterfølgende at omdanne det til forskellige typer af illustrationer. Vi har anvendt adskillige digitale dataværktøjer til at udarbejde illustrationerne, for at bruge dem i en analytisk kontekst. For at sikre kvaliteten og sammenhængen i analyserne, samt udnytte Bikubenfondens faglige indsigt og viden inden for feltet, har vi involveret Bikubenfonden gennem faglige dialoger og møder undervejs i processen. I det følgende gives en kort beskrivelse af fremgangsmåden, som har dannet grundlaget for analysen. Mere specifikke beskrivelser af de enkelte illustrationer og analyser, fremgår i selve analysen.

Anonymisering

Det første skridt i dataarbejdet var at anonymisere ansøgningerne. Ved anonymiseringen slettede Bikubenfonden de ansøgninger der var markeret som fortrolige af ansøgerne. Derudover blev alt personhenførbart data slettet, såsom navne, e-mails og telefonnumre på personer. Navnene på selvstændige aktører, der fremstod som en del af et erhverv, blev også slettet, eftersom navnene ikke var interessante for analysen. Endeligt, ekskluderede Bikubenfonden alle bilag fra datasættet, for at holde et fokus på selve ansøgningen.

Anonymiseringen resulterede i 90 ansøgninger uden bilag og personhenførbart data, da fire af ansøgningerne var markeret som fortrolige.

Kodning

Efter modtagelsen af de 90 ansøgninger uden bilag og personhenførbart data, påbegyndte vi første del af dataarbejdet som indebar udarbejdelsen af et kodningsskema, for dernæst at kode og strukturere ansøgningerne. Hertil var opgaven bl.a. at:

- identificere ansøgerne og de udvalgte samarbejdspartnere, samt deres lokation.
- kategorisere ansøgerne og samarbejdspartnere ud fra følgende aktørgrupper:
kommune/stat, uddannelsesinstitutioner/skole, privat eller civilsamfundet.
- kortlægge udfordringerne og løsningsforslagene i ansøgningerne.
- kortlægge lokationen for indsatsområderne.

- identificere målgruppe

Vi benyttede os både af manuel og automatiseret kodning af ansøgningerne, afhængig af formålet.

Metodiske udfordringer

Ved kodningen af ansøgningerne, stødte vi på en del udfordringer som primært bunder i de frie rammer for ansøgningen. Nogle ansøgere har været meget specifikke i udvælgelsen af samarbejdspartnere, indsatslokationen, målgruppen og ved skitseringen af udfordringerne og løsningsforslagene - hvorimod andre ikke har. I visse tilfælde, havde vi derfor svært ved at identificere indsatslokationerne, målgruppen, de udvalgte samarbejdspartnere, samarbejdspartnerens lokation og udfordringerne. Derudover fremstod de italesatte udfordringerne ikke altid tydeligt, og så var der nogen af ansøgningerne som opremsede alle kerneudfordringerne uden at dykke ned i dem, og omvendt.

Ved læsning af analysen, er det derved vigtigt at have in mente at analysen bygger på et datagrundlag som i enkelte tilfælde har været udefinerbart. Der er elementer hvori enkelte ansøgere har været uspecificeret omkring detaljeniveauet, hvilket betyder at resultaterne kan variere.

Analyse af ansøgningerne

Den gennemgående analyse af ansøgningerne er opdelt i fire dele, herunder en analyse af samarbejdskonstellationerne, den geografiske fordeling af indsatsområderne, udfordringerne og endeligt løsningsforslagene. Analysen fungerer endvidere som en besvarelse af specifikke spørgsmål som Bikubenfonden undervejs har stillet. De pågældende spørgsmål står skrevet i starten af hvert underafsnit. Hertil starter vi ud med en analyse af samarbejdskonstellationerne, med fokus på at danne et overblik over hvem der har ansøgt, og hvem de har udvalgt som samarbejdspartnere.

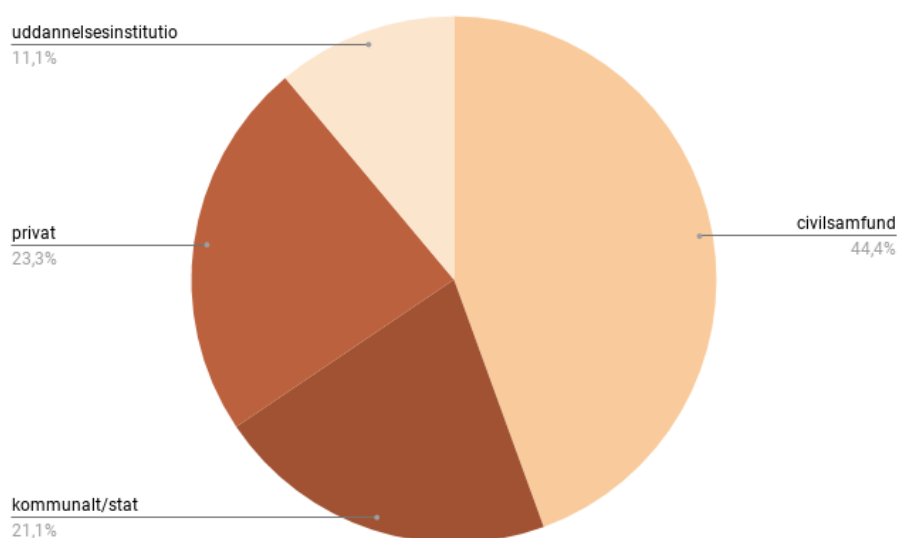
Samarbejdskonstellationerne

Hvem er ansøgerne?

Hvem er samarbejdspartnere?

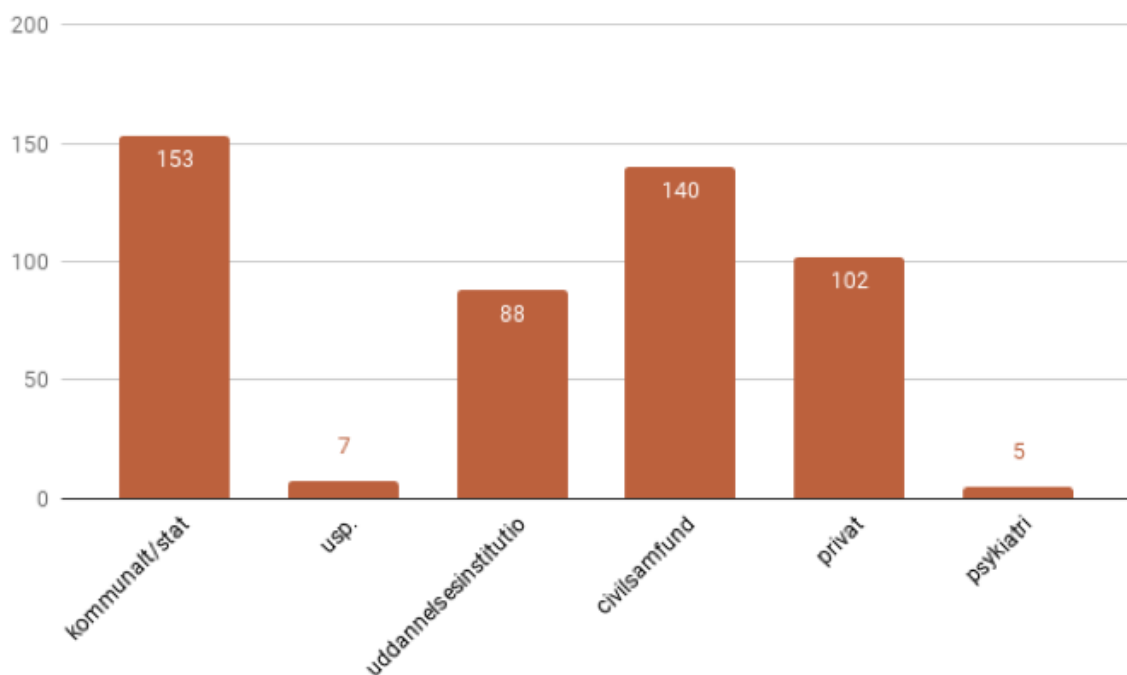
Er der samarbejde på tværs?

Som et led i ansøgningsrunden, blev sociale aktører som arbejder med udsatte unge opfordret til at ansøge, og til at oplyse hvilke samarbejdspartnere de vil arbejde sammen med for at løse problematikkerne vedrørende de udsatte unge. De sociale aktører som har ansøgt består i højere grad af civilsamfundsaktører, efterfulgt af offentlige aktører, som fremvist i følgende diagram:



Forklaring af kategoriseringen af ansøgere:
Civilsamfundsaktørerne består af NGO'er og fonde.
Uddannelsesinstitutioner og skoler består af skoler, professionsskoler og universiteter.
Privat består af konsulenthuse og selvstændige.
Kommunal/stat består af kommuner

I vores undersøgelse af de udvalgte samarbejdspartnere, identificerede vi sammenlagt 486 navngivne samarbejdspartnere (herunder 391 unikke), og 217 u-navngivne samarbejdspartnere (herunder 103 unikke). Iblandt de udvalgte samarbejdspartnere, er der et stort overtal af offentlige aktører, efterfulgt af civilsamfundsaktører, som illustreret i følgende tabel:

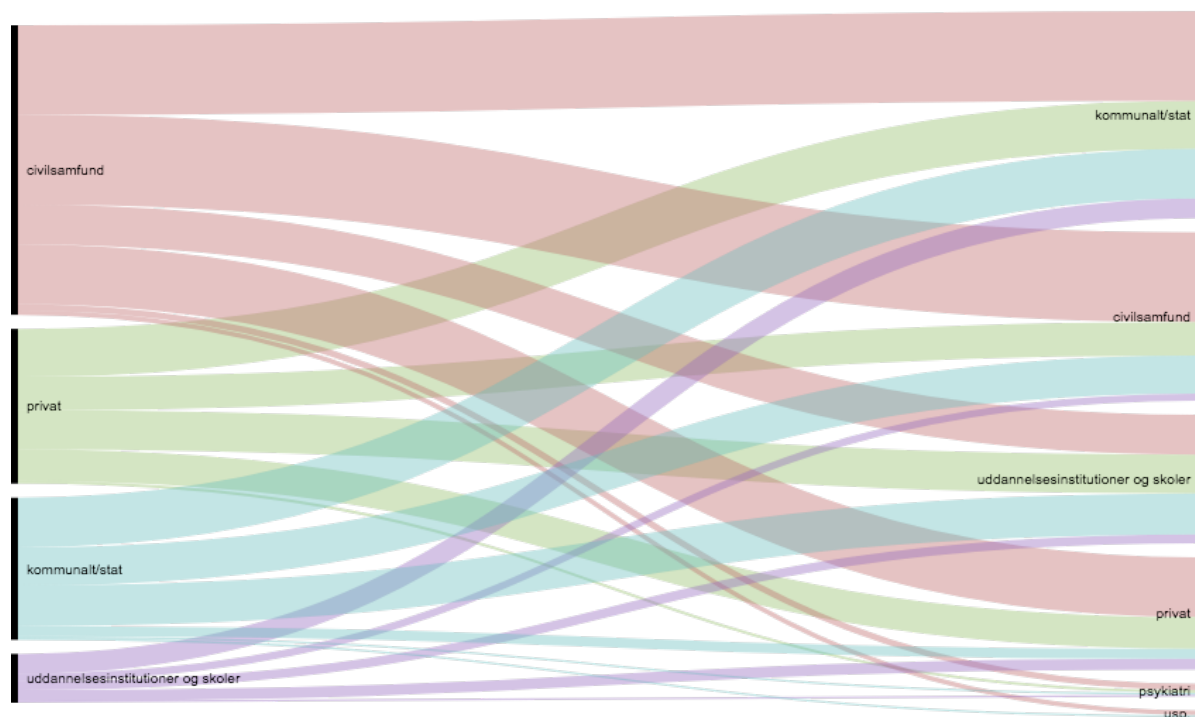


*Psykiatri består af psykologer, psykiatere, læger osv.
Usp. Står for uspecificeret*

De 90 ansøgere har i gennemsnit udvalgt 5,4 samarbejdspartnere, med et maksimum på 18 og et minimum på én. Derudover fremviser den nedenstående illustration, at ansøgerne flittigt har udvalgt samarbejdspartnere på tværs af aktørgrupperne. Dog med et mindre fravalg af private samarbejdspartnere blandt de kommunale ansøgere, og med et mindre fokus på udvælgelsen af civilsamfundsaktører blandt ansøgerne fra uddannelsesinstitutioner og skoler.

Ansøger

Samarbejdspartner



Illustrationen viser omfanget og fordelingen af de udvalgte samarbejdspartnerne. Herunder at der er et stort antal af kommunale ansøgere som har udvalgt kommunale/statslige samarbejdspartnere. Ved at dykke ned i disse samarbejdspartnere, viser det sig at der ikke er tale om kommuner som vil indgå i samarbejde med andre kommuner. De kommunale ansøgere har primært peget på afdelinger, styrelser, forvaltninger, centre og projekter fra selvsamme kommune. De kommunale/statslige samarbejdspartnere, består bl.a. af beskæftigelsesforvaltningen, socialstyrelsen, magistratsafdelingen for sundhed og omsorg, børnefamilieenheden city/østerbro, center for udsatte og kriminalitetstruede unge, forebyggende og tidlig indsats, jobcenterets ungehus osv. De aktører som primært går igen er SSP og UU vejledning.

Endelig, kan antallet af udvalgte samarbejdspartnere, og det brede samarbejde på tværs af aktørgrupperne, suppleres med besvarelserne fra spørgeundersøgelsen. Her blev ansøgerne spurgt om hvorvidt ansøgningsprocessen gav anledning til at de var i kontakt med nye samarbejdspartnere, hvortil hele 75 procent svarede ja og 25 procent svarede nej (se evt. diagrammet i præsentationen).

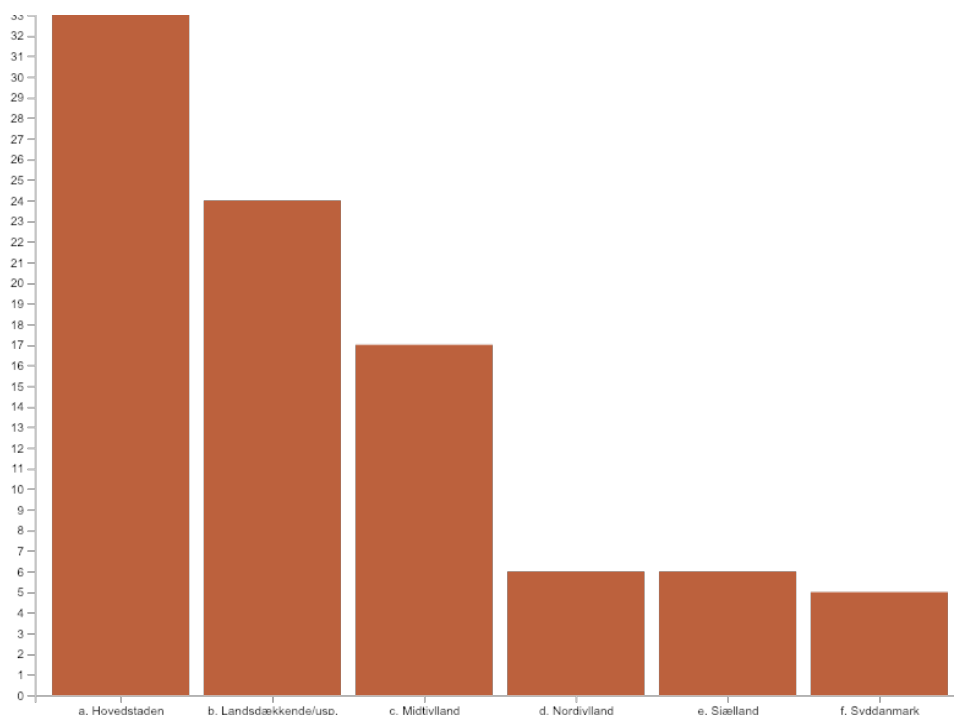
Geografisk overblik

Hvor i landet vil ansøgerne arbejde med indsatserne?

Er der sammenhæng mellem hvor de sociale indsatser er planlagt

I vores undersøgelse har vi kigget på hvor ansøgerne geografisk har ønsket at arbejde med indsatserne. Dette er ikke listet ét specifikt sted, så denne information har vi måttet finde i selve projektbeskrivelserne. Dette betyder ligeledes at 24 ansøgninger enten ikke forholder sig til en geografisk lokation eller beskriver indsatsen som landsdækkende. Disse er således kategoriseret under landsdækkende/uspecificeret.

Som kan ses i figuren nedenfor er den region, der beskrives som indsatsområde hos de fleste ansøgere, Hovedstaden. 33 ansøgere har således fokus på Hovedstaden i sin indsatsbeskrivelse, hvoraf 24 af projekterne er i Københavns Kommune. Herefter følger Region Midtjylland med 17 ansøgere, hvoraf de 15 placerer sig i Aarhus Kommune. 6 projekter placerer sig i Region Nordjylland, 6 projekter i Region Sjælland og 5 projekter i Region Syddanmark. Dette vil sige at knap 60% af alle projekter med geografisk specifikation, placerer sig enten i København eller Aarhus. Det er ikke denne rapport's fokus at undersøge begrundelser for denne fordeling, men det kan nævnes, at Bikubenfonden har afholdt informationsmøder i netop København og Aarhus.

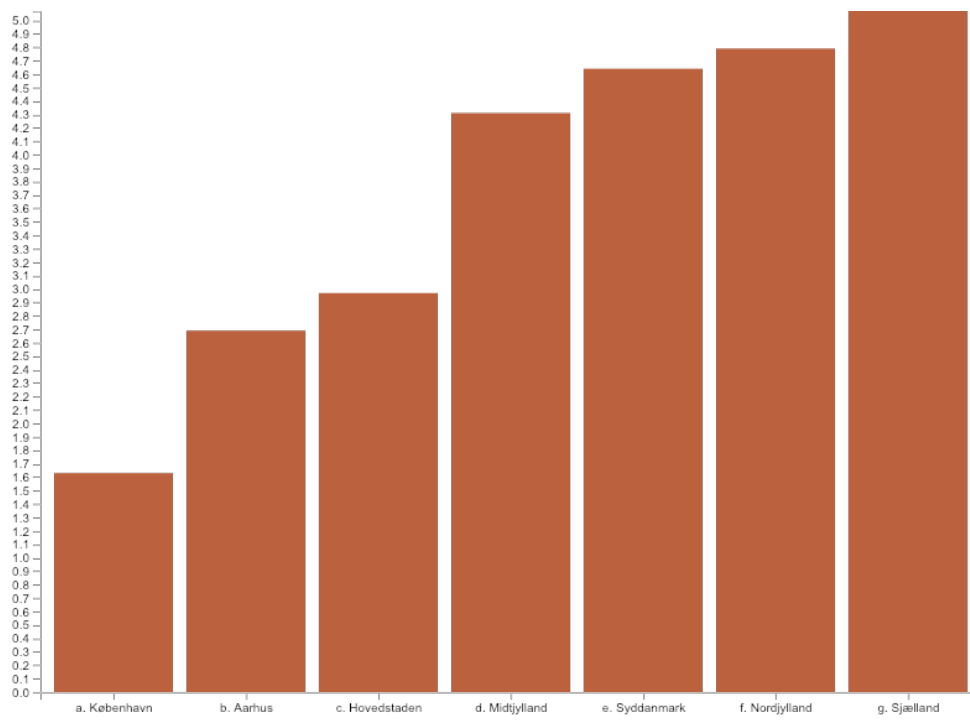


For at sammenholde indsatsområderne med områder de udsatte unge er bosat, har vi kigget på tallene fra Danmark Statistik over henholdsvis antallet af 16-29 årige på kontanthjælp eller uddannelseshjælp fordelt på kommuner, og det samlede antal af 16-29 årige fordelt på kommuner. Vi har således fordelt tallene fra kommunerne på regioner og beregnet den gennemsnitlige andel af 16-29 årige på kontanthjælp eller uddannelseshjælp pr region i Danmark. Tallene ser ud således:

Region	Antal 16-29 årige	16-29 årige på kontanthjælp eller uddannelsesstøtte	Gennemsnitlig % pr kommune i regionen	Gennemsnitlig % samlet for regionen
Hovedstaden	367766	8364	2,97	2,27
Midtjylland	234165	8429	4,31	3,60
Nordjylland	127037	5265	4,79	4,14
Syddanmark	209004	8943	4,64	4,28
Sjælland	125875	6235	5,07	4,95

Hvis man kigger på den procentvise andel af udsatte unge fordelt på regioner, kan man se at disse i overvejende grad er fordelt på regionerne Nordjylland, Syddanmark og Sjælland, og hvis man kigger specifikt på København og Aarhus, kan man se at den procentvise andel af udsatte unge er blandt den laveste i DK og markant lavere end gennemsnittet på landsplan (se nedenstående figur).

Man kan således godt argumentere for, at der ikke er sammenhæng mellem ansøgernes indsatsområder og der hvor behovet er. Selv hvis man vælger at kigge på reelle tal i stedet for procenter, kan man påpege, at ud af den samlede mængde udsatte unge er kun ca. 15% bosat i Aarhus eller København Kommune, hvilket står som kontrast til de ca. 60% af ansøgerne som fremhæver de to kommuner om indsatsområder.



Udfordringerne

Hvilke udfordringer adresseres i ansøgningerne?

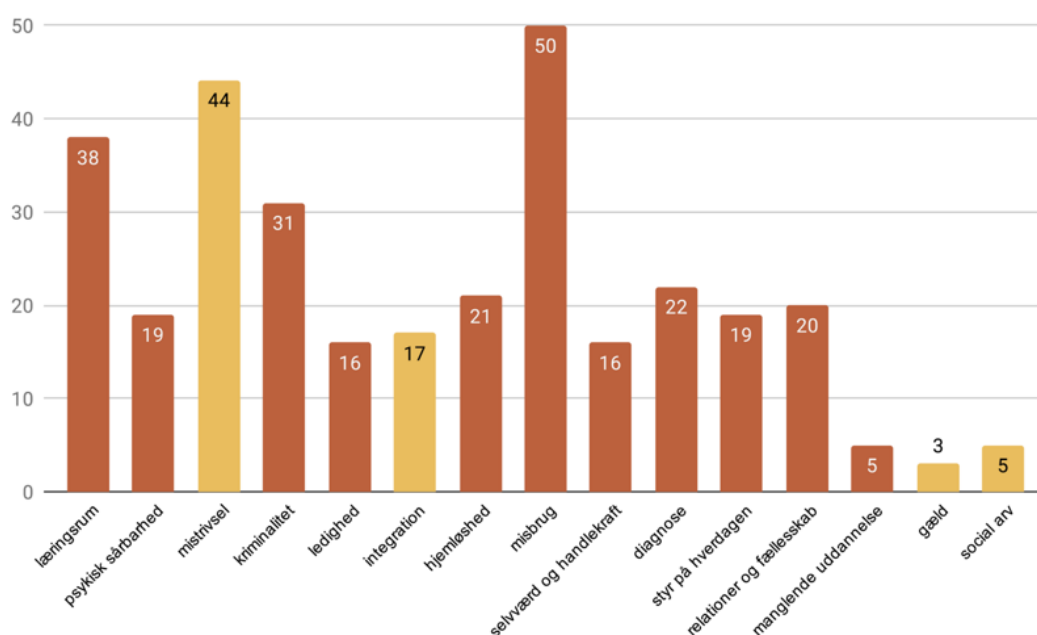
Hvilke aktører vælger hvilke udfordringer?

Noget af det væsentligste i ansøgningerne, har været ansøgernes beskrivelser af de udfordringer som driver de unge længere væk fra job og uddannelse. De udfordringer som anses for at være medvirkende til at unge ender på kanten af samfundet, og har svært ved at mestre livet.

Bikubenfonden havde forud for spørgerunden, udarbejdet et debatoplæg i samarbejde med Tænk tanken Mandag Morgen. Udover at invitere til debat, adresserede debatoplægget deres bud på hvilke kerneudfordringer der er medvirkende til at de unge ender på kanten af samfundet. For at danne et overblik over i hvilket omfang debatoplæggets udfordringer optræder i ansøgningerne, vil vi i det følgende analysere ansøgernes beskrivelser af udfordringerne med udgangspunkt i de udfordringer som er adresseret i debatoplægget.

Overblik over udfordringerne

Vi har foretaget en automatiseret kodning af ansøgningerne, for at identificere og danne os et overblik over udfordringerne og i hvilket omfang de bliver nævnt. Den automatiserede kodning tog udgangspunkt i en prædefineret liste, som primært bestod af de udfordringer som er adresseret i debatoplægget. Det første vi bemærkede ved kodningen, var det høje antal af ansøgere som har nævnt misbrug i deres ansøgning.



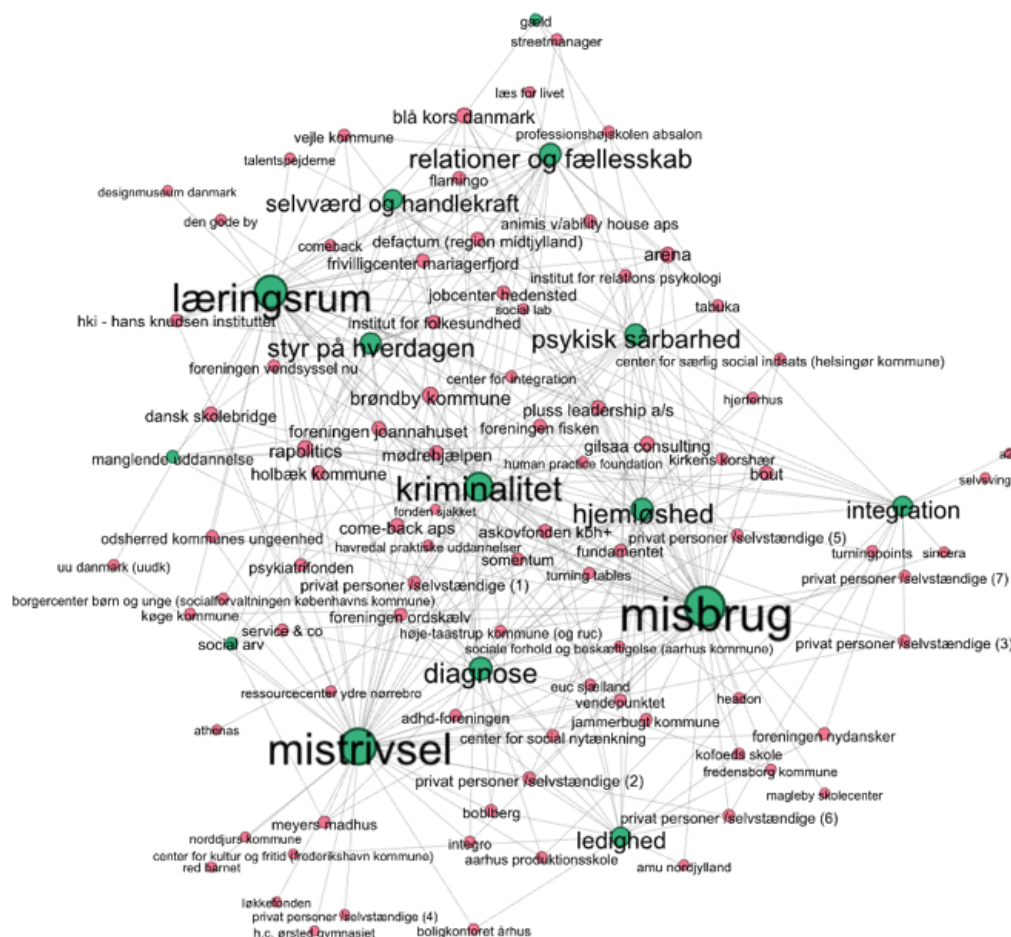
Diagrammet fra forrige side, fremviser antallet af ansøgninger som nævner udvalgte udfordringer. Farven er en indikator for om udfordringen optræder i debatoplægget eller ej. Hertil er de gule tabeller/udfordringer, ikke nævnt i debatoplægget.

Som fremvist i diagrammet, er *misbrug* den udfordring fra debatoplægget som adresseres i højeste grad, efterfulgt af *mistrivsel* som ikke er nævnt ved navn i debatoplægget. Derudover optræder *læringsrum*, som er en del af debatoplæggets fire kerneudfordringer, i højere grad end de resterende kerneudfordringer. Dette kan skyldes, at læringsrum også nævnes som løsningsforslag. Det lave antal af ansøgere som har nævnt udfordringer såsom *gæld* og *social arv*, kan enten betyde at dette ikke anses for at være væsentlige udfordringer med stor medvirken til at de unge ender på kanten af samfundet i dagens Danmark, eller være en indikator for at ansøgerne har fokuseret på de udfordringer der indgår i debatoplægget. For at dykke ned i de enkelte udfordringer, og undersøge relationerne imellem, har vi lavet en netværksanalyse som er beskrevet i det følgende.

Netværksanalyse

For at danne et overblik over udfordringerne og deres indbyrdes relationer, har vi ved brug af digitale dataværktøjer lavet et netværksskort over udfordringerne. Netværksskortet består af to forskelligfarvede noder, de grønne noder repræsenterer udfordringerne og de lyserøde noder repræsenterer ansøgerne. Stregerne imellem noderne indikerer relationerne imellem. Med andre ord, er en ansøger og en udfordring forbundet, hvis ansøgeren har nævnt udfordringen i sin ansøgning. Relationerne determinerer endvidere både nodernes størrelse og placering. På det led, vil de udfordringer som oftest nævnes sammen, være placeret relativt tæt ved hinanden (og de pågældende ansøgere).

Et godt eksempel på, hvordan placeringen af udfordringerne skal forstås i forhold til relationerne, er givet i den første analyse af de fire kerneudfordringer.



De fire kerneudfordringer

De fire kerneudfordringer som er præsenteret i debatoplægget klynger sig sammen i den nordvestlige del af netværkskortet, hvilket betyder at de tit bliver nævnt sammen i ansøgningerne. At de ofte nævnes sammen i ansøgninger tyder på at ansøgerne har responderet i de samme termer som informationsmaterialet, og/eller at ansøgerne gerne vil fremvise at de kommer hele vejen rundt om problematikkerne. Et klassisk eksempel på dette, ser således ud:

”De fire kerneudfordringer, som Bikubenfonden og Mandag Morgen opstiller, er i høj grad genkendelige blandt målgruppen af udsatte unge i Brøndby. • Relationer og fællesskab • Styr på hverdagen • Læringsrum • Selvværd og handlekraft. Alle fire udfordringer er til stede hos nogle unge, mens andre unge umiddelbart formår at få hverdagen til at fungere nogenlunde til trods for at de mangler læringsrum, at de savner nære relationer og adgang til fællesskaber og at selvværdet generelt er lavt.” (Brøndby Kommune)

Ansøgernes anvendelse og beskrivelse af de fire kerneudfordringer, er meget foreneligt med debatoplægget. Hertil nævner ansøgerne *relationer og fællesskab* i sammenhæng med nedsatte personlige og sociale kompetencer. Baggrunden for de nedsatte personlige og sociale kompetencer kan være mangeartet, herunder psykiske problemer, sygdomme, omgivelserne, problematiske familieforhold med misbrug osv. En ansøger har bl.a. fremhævet at de unges relationer og fællesskaber er mangelfulde pga. skoleskift til overbygningsskolerne, og ved overgangen til erhvervsskole/gymnasial uddannelse. Endvidere, grundet økonomiske årsager såsom at der ikke har været råd til fritidsaktiviteter under de unges opvækst. I ansøgningerne henvises der bl.a. til undersøgelser som forklarer vigtigheden i at have gode relationer til familie, venner osv.:

"flere undersøgelser peger på, at en stor andel af de unge, som har svært ved at gennemføre en uddannelse eller fastholde et job, savner stabile voksne og jævnaldrende venner. Dertil viser omfattende forskning, at gode relationer til familie, venner og lokalsamfund er den absolut vigtigste faktor for at få et langt og glædesfyldt liv med et godt psykisk og fysisk helbred." (Institut for Relations Psykologi)

At de unge ikke har *styr på hverdagen*, italesættes oftest som at de unge har flere ting at slås med i hverdagen. Unge på kanten har svært ved at få hverdagen til at fungere med en selvstændig tilværelse i eget hjem. De mangler stabilitet og motivation, hvilket kan skyldes misbrug, psykiske problemer, manglende viden, kriminalitet, ensomhed, manglende mestring af økonomi, manglende viden, og at de ikke er vokset op i et trygt miljø hvor forældre viser vejen og agerer som rollemodeller i forbindelse med job og uddannelse.

I forbindelse med *selvværd og handlekraft*, nævnes at de unge har lav tro på sig selv og en lav tro på at de har en betydning for andre. De har lavt selvværd, og det hænger ofte sammen med deres livserfaringer. De unge kan have opnået mere nederlag end succes og/eller haft en svær opvækst hvor ingen har bekræftet den unges værd, hvilket påvirker deres selvtillid. Herunder mislykkede projekter, uddannelser, jobs, misbrugsproblemer m.m. Dette kan resultere i at de ikke tror på forandring, eller kan se værdien i at gøre en ekstra indsats. Det er 'lettere' at opgive end at kæmpe, hvilket visse ansøgere mener er svært at få vendt. Til sidst har vi *læringsrum*, som ofte nævnes i forbindelse med de unges manglende tilknytning/tilhørsforhold til uddannelse/uddannelsessteder.

Misbrug

Misbrug fylder meget i netværkskortet, og flere ansøgere peger på misbrug som et problem mange udsatte unge døjer med, eller kan risikere at ende ud i. Det nævnes både som årsag, og som konsekvens - og som en faktor der måles på ved udsathed. Flere henviser til forskellige undersøgelser som fremviser en stigning af antal unge med misbrugsproblemer, og fastslår at misbrug har en stor betydning for de unges tilknytning til uddannelseslivet og erhvervsmarkedet:

“En mere specifik kerneproblematik, som vi oplever fylder meget i det samlede billede af de unges problemer er indtagelse af rusmidler. Faktisk har estimeret 3 ud af 4 af de unge hjemløse i KSU-regi et så problematisk forhold til rusmidler, at der er tale om misbrug. Denne problematik fremstår ganske betydelig i en job- og uddannelsessammenhæng. Professor og rusmiddelforsker Mads Uffe Pedersen påpeger, at uddannelsesudsatte, dvs. unge, som ikke er i gang med en uddannelse, og som samtidigt har et misbrug, er i risiko for at ryge yderligere ud på et sidespor, bl.a. med forhøjet fravær, fordi misbruget lægges oven på et i forvejen vanskeligt liv.” (Center for integration)

“Ser man på det tidligere SFIs undersøgelse af misbrug tegner det samme billede sig: Der er kommet flere stofmisbrugere i Danmark de seneste fem år, særligt blandt unge mellem 20 og 30 år. For de unges vedkommende er antallet vokset fra 5.000 til 7.000, svarende til en vækst på 50% på fem år. Hertil kommer alle de som ikke føler de er i et misbrug. Tallet hertil vurderes at være enormt højt da hash og øvrige stoffer på mange måder har en plads i de unge generationer som øl har haft i de ældre generationer. Dette er imens at de midler som føres til området for behandling af misbrug er faldende.” (Center for Social Nytænkning)

Forrige citat fremhæver endvidere at behandlingsmidlerne for misbrug er faldende, sideløbende med at der er stigning for antallet af unge med misbrug. Flere ansøger påpeger at problemerne heri, er lokalt placeret i form af manglende indsatser og forståelse for problemet. Eksempelvis at psykiatrien er underbemandet, at misbrugere udskrives for tidligt, og at misbrugere ikke søger hjælp for at undgå en længere ventetid på bolig:

“Selv om vi ser, at flere og flere kommuner lykkes med en koordineret indsats, så møder vi disse udfordringer lokalt: • Psykiatrien er underbemandet og vi oplever at unge bliver udskrevet efter to dage, før de er stabile og velmedicinerede. Det betyder, at de søger tilbage til misbrug af alkohol og stoffer, og selvmedicinering.” (Blå Kors Danmark)

"... den borger, der har søgt misbrugsbehandling, skal derfor typisk vente længere på at få tilbudt egen bolig, end den borger, som ikke har søgt behandling. Flere af de unge vi møder, er bekendt med denne forskel. De ved hvad myndighedsskiftet betyder for deres udsigter til at få tilbudt bolig.... De unges behov for egen bolig fordrer dermed de unge til ikke at opsøge misbrugsbehandling, og derved medvirker forskellene i aktørernes praksis til, at den unge finder det demotiverende at søge hjælp til at blive stoffri. Vores erfaring er, at nogle af de unge fravælger misbrugsbehandlingen på denne baggrund, hvorved de ikke får taget ordentlig hånd om misbrugsproblemerne." (Kofoeds skole)

"Delproblem: Herberger mangler erfaring med misbrug – og bliver brugt som halvvejshuse På herbergsområdet har der historisk set ikke været praksis for at arbejde dedikeret med misbrugsbehandling og afvænnning. Ifølge rusmiddelsforsker Mads Uffe Pedersen 6, hersker der to forskellige grundperspektiver på det socialpædagogiske område i herbergerne og i de misbrugsfaglige tilgange på behandlingsområdet. Hvor behandlingsområdet anskuer rusmidler og misbrug som værende et centrum for de sociale problemer, så betragter det socialpædagogiske grundsyn på herbergerne ifølge Pedersen misbruget som en del af de sociale problemer. Han tegner hermed et billede af, at der i begge arenaer mangler et helhedsorienteret perspektiv på den unge og dennes problemer. De unge, der har succes med at få misbrugsbehandling, og som lykkes med at blive stoffrie, kommer efter endt behandling ofte tilbage i vores regi på herbergerne. Her oplever vi, at herbergerne mangler kompetencerne til at støtte optimalt, og samle op på de processer, der er igangsat med den unge gennem misbrugsbehandlingen i det specialiserede behandlingstilbud. På trods af, at der mangler specialiserede kompetencer til at arbejde med misbrug i herbergerne, bliver herbergerne altså brugt som halvvejshuse på vej mod en stoffri tilværelse." (Kofoeds skole)

Derudover nævnes misbrug oftest i sammenhæng med andre udfordringer. Som fremvist i netværksskottet, er misbrug bl.a. tæt forbundet med kriminalitet, hjemløshed og psykisk sårbarhed:

"Hjemløse har således, ud over problemet med hjemløshed, en stor overrepræsentation af sårbarhedsfaktorer som: • Misbrug af hash, hårde stoffer og/eller alkohol" (Kirkens Korshær)

"At have psykiske vanskeligheder hænger ofte også sammen med sociale vanskeligheder, ligesom misbrug også ofte optræder sammen med psykiske vanskeligheder. Herudover betyder de psykiske vanskeligheder, at det virker uoverstigeligt at få styr på hverdagen, tage ansvar for eget liv - herunder for uddannelsesvalg." (Holbæk kommune)

“Når unge lever med midlertidig hjemløshed medfører det ofte manglende skolegang, øget kriminalitet, stigende misbrug og en gradvis afkobling fra familie og sociale indsatser.” (Foreningen Joannahuset)

Kriminalitet nævnes tit i sammenhæng med misbrug, og ses i tæt forbindelse med en manglende styr på hverdagen og som en af de stærke årsager til at de unge har en manglende interesse i uddannelse og job. Kriminelle unge omtales i højeste grad som udsatte, og anses for at leve på kanten af samfundet, da flertallet af dem står udenfor uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet.

Mistrivsel

Mistrivsel nævnes i forskellige former, men primært i sammenhæng med psykiske vanskeligheder. Hertil peger ansøgerne på mistrivsel som en af de største faktorer til at de unge dropper ud af uddannelse:

*“Frafaldet er størst på erhvervsuddannelser, og 58% af erhvervsuddannelserne vurderer, at den primære årsag til frafald hos den enkelte var psykiske/personlige problemer, dvs. **mistrivsel** [Psykiastrifonden, 2013]. Omfanget af mistrivsel er stort set ens på erhvervsuddannelser og gymnasier, hvor 6-7% mistrives alvorligt” (ARENA)*

“Ungeenheden har de seneste år oplevet en ekstrem stigning i sager for unge under 18 år. Sagerne omhandler mistrivsel generelt og højt skolefravær. Mistrivslen er et resultat af de dårlige vilkår i opvæksten, som også er beskrevet i de fire kerneudfordringer” (Jobcenter Hedensted)

“Vi har adspurgt 20 efterskoler, om hvad de mener er årsag til frafaldet og hvilke elever der frafalder. De nævner: Ensomhed, mistrivsel (psykisk, fysisk og socialt), hjemve, manglende forældre opbakning, misbrug af rusmidler og alkohol, unge der “falder mellem to stole”, manglende overlevering af elevens udfordringer fra tidligere skole og/eller kommune, unge med problematiske familieforhold og ingen social netværk. Hvem stopper: grønlandske elever, unge i mistrivsel...” (Selvstændig)

De omkringliggende udfordringer ved mistrivsel, er *diagnose, ledighed og social arv*. På samme måde som med mistrivsel, nævnes diagnose oftest i forbindelse med psykiske vanskeligheder. Herunder at antallet af unge med psykiske diagnoser befinder sig i en stigende kurve, samtidig med at mulige diagnoser er tabubelagte i ungekulturen – som fremhævet i følgende citater:

”Problemerne/udfordringerne og mulige diagnoser for denne ungegruppe er yderst tabubelagte i ungekulturen. Nye problematikker kommer til i takt med længen af tidsperioden for sygdomsbilledet og isolationen, da både de faglige, sociale og personlige kompetencer ikke bliver stimuleret væsentligt alene i forhold til at mestre en almindelig dagligdag med indhold og gøremål.”
(Mediation)

”Vi er næppe de eneste som inddrager nogle af de triste tal som der desværre er alt for lette at finde frem til. Men når andelen af børn og unge som får psykiatriske diagnoser er mere end fordoblet på syv år, hvor det sidste år var ni procent af alle børn og unge, der havde fået en psykiatrisk diagnose, inden de gik ud af 9. klasse, så stiller det en række krav til både kommune, uddannelsesinstitutioner, og civilsamfund.” (Center for Social Nytænkning)

Det er svært for de unge at blive ’efterladt’ alene med diagnoserne, som kan føre til eksklusion i en social og samfundsmæssig kontekst. Konsekvenserne ved ledighed bliver på samme måde nævnt i forbindelse med eksklusion, samtidig med at det kan være ødelæggende for den enkeltes identitet og selvopfattelse. For social arv, nævnes det at dette især har en stor betydning for de unge som er hjemmeboende. De unge kan oveni de andre udfordringer, have en social arv som tynger dem ned og som kan være svær at bryde og komme af med.

Flere udfordringer i kombination med hinanden

Gennemgående for analysen, og som også er illustreret gennem det tæt forbundet netværk, er at de enkelte udfordringer ikke kan isoleres. Flere ansøger peger på at det er kombinationen af flere udfordringer som tilsammen udgør den store problematik, og medvirker til at de unge ender på kanten af samfundet:

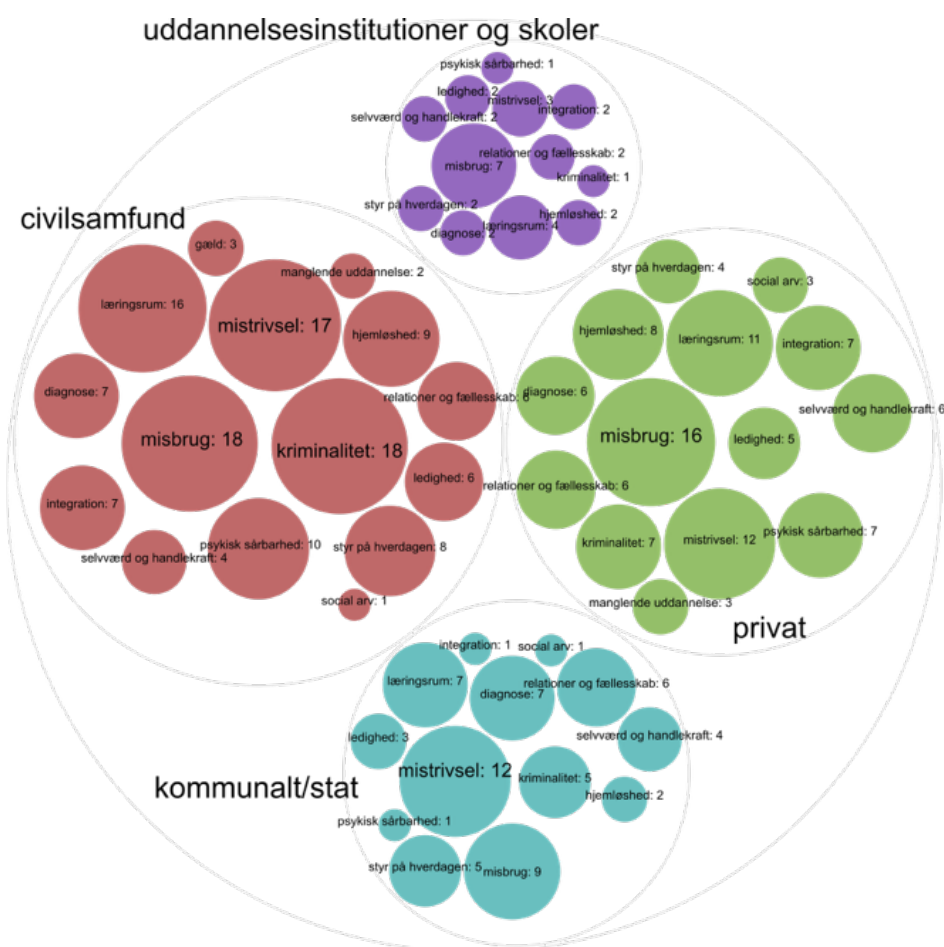
”I Fundamentet møder vi hele mennesker med hele liv. Vi møder derfor også alle de forskellige udfordringer og sociale problemer, den enkelte står med, og vores erfaring er, at én udfordring sjældent står alene. Vi ser meget typisk, at vores unge mennesker kæmper med psykisk sårbarhed, økonomisk ustabilitet, manglende sociale netværk, misbrug og mange flere specifikke problemstillinger på én gang. Det er ikke kun gået skævt på ét tidspunkt og på én måde i livet. Der er flere steder og flere måder, den unge er faldet ud af eget livsspor, og tyngden af disse skaber en grå masse af udfordringer, den unge ikke længere har overblik eller kontrol over.” (Fundamentet)

”Udsatte unge har typisk ikke én udfordring, og deres situation er heller ikke ens – det er netop det, der karakteriserer deres udsathed. Deres problemer er komplekse i den forstand, at de påvirker og

forstærker hinanden (SFI, På kanten – udsatte i Danmark, 2016). Ustabile familieforhold, psykiatriske diagnoser, økonomiske problemer, misbrug og manglende socialt netværk kan eksempelvis give svære vilkår for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse eller fastholde et job.” (Meyers Madhus)

Udfordringerne fordelt iblandt ansøgerne

Som et supplement til netværksanalysen, har vi lavet et boblediagram som illustrerer hvorledes udfordringerne fordeler sig iblandt ansøgerne (se følgende diagram). Boblerne i diagrammet er opdelt iblandt aktørgrupperne. Herunder repræsenterer boblerne hver af de udfordringer som bliver nævnt af de specifikke aktørgrupper, og størrelsen afhænger af antallet som også er fremvist på skrift.



Diagrammet fremviser at kriminalitet og misbrug er meget fremhævet iblandt ansøgere fra civilsamfundet, og at de er de eneste af aktørgrupperne som har nævnt gæld som et væsentligt problem der bl.a. skal løses for at få de udsatte unge tættere på job og uddannelse. Sammenlignet med de andre aktørgrupper, så fremstår de private aktører som de eneste med et større fokus på integration, og delvis social arv. Ansøgere fra uddannelsesinstitutioner og skoler har slet ikke nævnt social arv, og har ikke haft fokus på kriminalitet. Endeligt, har de kommunale/statslige aktører hellere ikke fremhævet social arv og integration, og deres fokus på misbrug virker ikke til at være markant.

Misbrug, som er den udfordring der optræder i flest ansøgninger, går i højere grad på tværs af aktørgrupperne. Med andre ord, anerkendes misbrug som et stort problem iblandt alle aktørgrupperne, hvilket er interessant når man sammenligner det med løsningsforslagene. I løsningsforslagene har der nemlig ikke været et stort fokus på misbrugsbehandling som en del af indsatserne, men en række andre aktiviteter/tiltag som er uddybet i følgende afsnit.

Løsningsforslag

Hvilke løsninger bliver fremhævet i ansøgningerne?

"I Bikubenfonden ønsker vi at bidrage til udviklingen af helhedsorienterede løsninger, der skaber vedvarende forandringer. Vi tror på, at der er behov for et større fokus på at styrke de unges muligheder for at mestre livet. Og vi tror på, at vi skal lytte til deres drømme, inddrage deres perspektiver og involvere dem meget mere i vores arbejde med at udvikle indsatsen."

Ovenstående citat er fra Bikubenfondens debatoplæg, og indleder til en samtale med aktørerne/ansøgerne om hvilke løsninger der kan hjælpe de unge på kanten tilbage i samfundets fællesskaber. Citatets hovedpointer spejles i mange af de ansøgninger som Bikubenfonden har fået tilsendt, herunder bl.a. at *livsmestring* er nævnt i 61 ansøgninger, og *helhedsorienteret indsats* i 39. Det er den gennemgående overskrift/overtema for mange af løsningsforslagene, som også indebærer behovet for at inddrage de unge og anerkende deres individualitet. En analyse af dette, samt hvilke aktiviteter der indgår i indsatserne, er uddybet i det følgende.

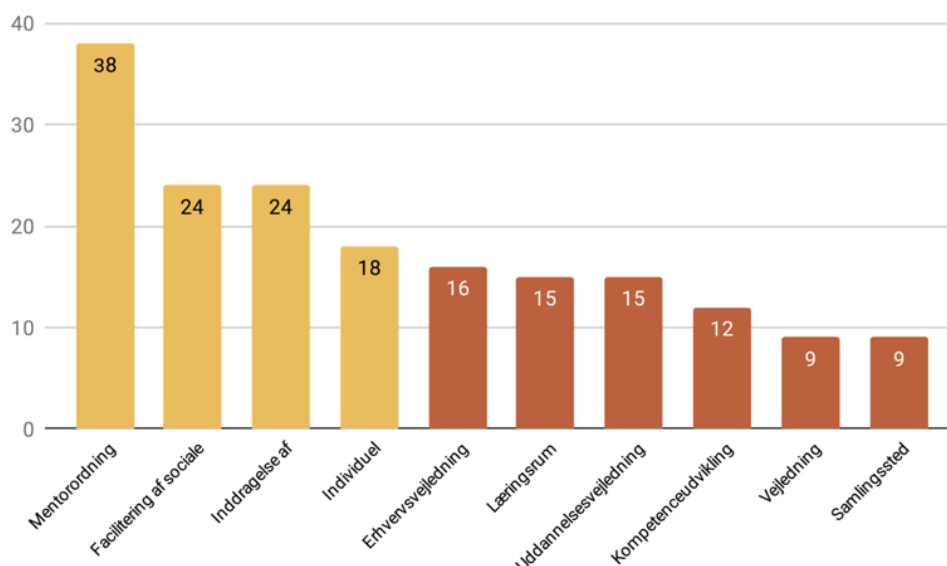
De gennemgående temaer

Vi har foretaget en manuel kodning af løsningsforslagene, med fokus på de aktiviteter der indgik i indsatserne, for at danne os et overblik over indholdet og relationerne imellem. Det første vi bemærkede i ved kodningen var, at de fleste ansøgninger beskrev indsatserne som værende helhedsorienteret med det samme formål om at øge de unges livsmestring så de lykkedes i job og uddannelse. Et eksempel på dette er illustreret i følgende citat:

"I forhold til et helhedsorienteret tilbud til kommunens unge vil udgangspunktet være at have de unges hverdagslivsmestring som overskrift. Projektet går herefter ud på at udvikle, drive og evaluere på den indsats, som de unge selv ønsker i forhold til at komme godt videre i livet." (Jammerbugt Kommune)

Udover at fokusere på at være helhedsorienteret og øge de unges livsmestring, har de fleste ansøgere fremhævet behovet for at inddrage de unge, tilpasse indsatserne til de enkelte, facilitere

fællesskaber og starte mentorordninger. De nævnte temaer figurerer som *top 4 temaer* i den manuelle kodning, hvilket vil blive gennemgået i det følgende.



Inddragelse af målgruppen

De unge skal inddrages og have medbestemmelse af flere årsager. For det første fremhæver en del af ansøgerne, at det er vigtigt at de unge oplever at blive lyttet til. Følelsen af at blive lyttet til, og have medbestemmelse kan lede til øget motivationen/ejerskab til at fuldføre indsatserne og på det led sikre gode resultater. Dernæst fremhæves det at de unge er eksperter i eget liv, og er derfor også de vigtigste aktører. Deres inddragelse og viden er med til at sikre at indsatserne udformes i tråd med de unges ønsker og præmisser:

"For at sikre, at projektet udformes i tråd med de unges ønsker, er det afgørende, at de unge inddrages i både udvikling og implementering af projektet. Til projektet vil derfor nedsættes et panel af unge, som selv oplever eller har oplevet en eller flere af de fire kerneudfordringer i deres liv. I panelet skal både indgå unge, som er påbegyndt job eller uddannelse samt nogle, som endnu ikke er. De unge skal hjælpe med sikre, at projektet taler til de unge, er indrettet på deres præmisser og vil være sammenhængende og stabilt for projektdeltagerne." (Foreningen FISKEN)

"De unge er eksperter i eget liv. De vil blive inddraget som ligeværdige medudviklere af indsatsen gennem etablering af et ungepanel, via interviews og workshops. De unge vil blive hørt hele vejen

igennem og være medskabere af den videre udvikling og kvalitetssikring af konceptet. Gennem presseindsatsen vil de unge selv komme til orde og deres stemmer – som ofte er fraværende i den offentlige debat – vil blive hørt.” (Psykiatrifonden)

”De unge er de vigtigste aktører for konceptet. Vi er bevidste om, at hvis der skal kunne skabes en varig forandring for disse unge, er det helt afgørende at vi inddrager de unge selv. De unge skal være en del af processen fra starten ift. planlægning, ideer og diskussion omkring indhold og brugen af SAMVÆRK. Der skal som et led deri nedsættes et Unge Advisory Board, som har til opgave at diskutere og tage beslutninger om relevante spørgsmål, der vedrører SAMVÆRK og rådgive på KUI-området. De unge vil på den måde være kernen i den daglige drift og være med til at sikre, at der er plads til de forskelligheder, som et hvert ungt menneske rummer.” (Køge Kommune)

Som beskrevet i citaterne, vil de pågældende ansøgere inddrage de unge ved at oprette et ungepanel. Ungepanelet skal bl.a. rådgive og sikre at udviklingen af indsatserne er tiltalende og passende for de unge, som udgør en forskelligartet gruppe.

Individuel forløbstilpasning

De unges behov, kompetencer og udfordringer kan være meget forskelligartede, derfor har flere fokus på kompleksiteten omkring de unges individualitet. Med dette fokus, retter flere sig mod en individuel forløbstilpasning for hver ung, for at effektivisere forløbet og opnå gode resultater:

”Afsættet for konceptet er, at ”de unge udgør en meget forskelligartet gruppe og derfor er der heller ikke én løsning. De unge har brug for noget forskelligt, og derfor kan de enkelte forløb være meget forskellige”. Kernen i konceptet er derfor, at det er nødvendigt at tage højde for en stærk diversitet, så der for hver enkelt ung skabes en individuel udviklingsproces centreret omkring at vække og afprøve den unges handlekraft og virkelyst.” (Foreningen Vendsyssel Nu)

”De nye samarbejder skal åbne muligheder for, at den unge kan støttes og guides, men også åbne op for nye veje at gå. De nye veje skal derfor bestå af særligt sammensatte forløb, som tager højde for den enkelte unges kompetencer og udfordringer. På den måde bliver hvert forløb unikt, fordi de er tilpasset den unge og ud fra den unges behov og motivation.” (Fredensborg kommune)

”Det er dog vigtigt, at forløbet er individuelt tilrettelagt, så den unge føler ejerskab og får en følelse af, at dette forløb er noget særligt for vedkommende... Den enkeltes indsats skal være individuelt

tilpasset den unges egne behov, da det vil give det mest effektive forløb og dermed det bedste resultat for den unge.” (Jobcenter Hedensted)

Mentorordning

Det mest omtalte tiltag, der bl.a. menes at kunne ramme kompleksiteten omkring de unges individualitet, er mentorordningen. Ansøgningerne peger på vidt forskellige mentortyper, herunder foreningsbaserede mentorer, mentorer på arbejdspladsen, erfarne mentorer med højt kvalificerede profiler, tidligere eller nuværende virksomhedsejere, frivillige, unge, tidligere elever m.m. Her har enkelte ansøgere lagt stor vægt på at mentorerne skal være unge, så ung og mentor nemmere kan relatere sig til hinanden og danne et venskabeligt forhold, hvilket kan lede til en øget motivation og engagement iblandt de udsatte unge. Det samme gør sig gældende for tidligere elever, som menes at have nemmere ved at opnå rollen som vejledende rollemodeller og samtidig få de unge tættere på nye relationer og fællesskaber.

I forlængelse af de unges indflydelse i processen, vil en ansøger lade de unge vælge deres egne mentorer for at give de unge en følelse af medejerskab og ligeværdighed mellem mentor og ung. Andre ansøgere fremhæver at de udsatte unge, selv skal blive mentorer for nye deltagere efter endt forløb, for at give dem en ny ansvarsfølelse og gøre dem til rollemodeller. Samlet vægtes forholdet mellem mentor og ung højt, da det har en stor effekt på de unges engagement, den samlede effektivitet og det endelige resultat.

Målet med mentorordningerne spænder bredt blandt løsningsforslagene, dog med et fælles fokus på den unges livsmestring. De forskellige ansøgninger går ind for at mentorerne skal lægge planer for indsatsforløbene på et individuelt plan, rådgive i forhold til uddannelse og jobmarkedet, hjælpe til inklusion i et selvvalgt foreningsliv, øge de unges samfundsforståelse samt skabe selvværd, motivation og identitet hos de unge. Kort sagt, skal mentorerne fungerer som personlige sparringspartnere, i de aspekter den unge har behov for støtte og hjælp til for at øge livsmestringen. De følgende citater, eksemplificere enkelte aspekter af det beskrevne:

”Hver ung skal have tilknyttet en frivillig mentor – oftest en ung. Det er den unge, der efter et stykke tid skal vælge sin mentor. Vi vil hjælpe de unge med fra starten at spotte hvilken frivillig, der skal

være hans/hendes mentor – og ikke omvendt. De unge kommer hurtigere i udvikling, når de selv vælger mentor. De vil føle større medejerskab til deres egen udvikling allerede fra starten. Det giver samtidig en oplevelse af ligeværdighed mellem den unge og mentoren, således at det asymmetriske forhold, der typisk er mellem en socialarbejder og bruger, elimineres. Gennem relationen skal de unge opleve, at nogen kærer sig om dem, og at de har en personlig sparringspartner og rådgiver i det daglige og som back up, når tingene går galt. Den frivillige mentor skal være klar på at improvisere i henhold til den unge og have den rette timing, situationsfornemmelse og intuition, og sikre at dialogen bliver tosidet. Vi vil arbejde meget spontant med relationen. Det skal være sjovt, lærerigt og hyggeligt. Vi vil arbejde på, at den unge ikke har oplevelsen af at være en del af et kommunalt projekt – men et sted hvor den unge føler, at han skal ned til ”vennen”. De unge skal følges tæt og vedholdende af deres mentor, der yder omsorg, coaching, vejledning, og som er rollemodel for, hvordan man begår sig i livet. Under snakke med en mentor, andre frivillige og lønnede samt andre unge, modnes de unge og kommer i en proces omkring afklaring af uddannelse og senere job. Mentor støtter op med hjælp til bolig, netværk, personlige forhold, fritidsinteresse, økonomi, giver ”hverdagskundskaber”, kontakt til det offentlige osv. De unge siger, at det gør en kæmpeforskel, at vi møder op sammen hos f.eks. kommunen. At få en mentor som en nær ven motiverer de unges engagement, og de begynder at tage initiativ og handle. De lærer at håndtere de udfordringer, de møder på en konstruktiv måde. Mentor(er) kan kontaktes, når den unge har brug for det.” (Blå Kors Danmark)

”I første fase tænker vi, konceptet skal have fokus på mentorordninger, både cirkulær via unge-mentorer (U-mentorer), men også gennem erfarne mentorer, og et fokus på relationsskabelse og vedligeholdelse af succesoplevelser efter endt forløb. Deltagerne bliver tilknyttet en Unge-mentor, der selv har været igennem et guideforløb ved Service & Co. Når konceptet har kørt i nogle år, vil de unge selv blive mentorer for nye deltagere. Dermed vil de kunne videregive deres erfaringer gennem en ung-til-ung tilgang, hvor de kan relatere sig til hinanden, deres udfordringer, men især at kunne støtte og hjælpe andre videre. Ved selv at være ungementor vil de unge få en anden ansvarsfølelse over for et andet menneske, dog uden at skulle tage ansvar for deres mentee, men i stedet være en støtte, der allerede har været der, og give erfaring videre, og dermed blive rollemodeller for hinanden. Udover unge-mentorerne bliver deltagerne også tilknyttet en erfaren mentor, som vil kunne støtte dem både fagligt, socialt og mentalt i de udfordringer de måtte have. Denne mentor vil være en fortrolig, som de unge deltagere kan bruge som en støtte. Ofte vil mentoren få en form for ’forælder’rolle, da mange af de unge kommer fra hjem præget af misrøgt af forskellig grad, og manglende støtte fra baglandet. Mentoren vil både stå på sidelinjen og heppe, fejre deres succeser undervejs, men også være et fast holdepunkt, når det bliver svært og frustrerende. Den tilknyttede mentor vil blive tildelt ved begyndelsen af undervisningsforløbet, og vil derefter fortsætte med at følge menteen min. 1 år efter uddannelsen.” (Service & co)

"Dette gøres gennem lærerne og det øvrige personale men også gennem mentorordninger, hvor ældre elever fra fx kokkeuddannelsen bliver mentorer for de yngre elever på uddannelsen. Både for at de unge opbygger nye og andre relationer og fællesskaber men også for at skabe rollemodeller der ligeledes kan guide dem i retningen af et bedre liv og en karriere... Mentoren arbejder mere helhedsorienteret med den unge - både med afklaring af uddannelsesvalg, samt håndtering af personlige og sociale problemer." (Professionshøjskolen Absalon)

Facilitering af sociale fællesskaber

Endelig, har vi faciliteringen af sociale fællesskaber, som også indgår i *top 4* over temaerne fra den manuelle kodning. I forbindelse med dette tema, har der været fokus på at fremme og løse problematikkerne angående de unges manglende relationer og fællesskaber. Her er målet at styrke de unges relationer og sociale kompetencer, ved at hjælpe dem ind i nye fællesskaber (bl.a. ved at oprette fælles mødesteder eller facilitere fællesskabsgrupper). Der argumenteres for at det er vigtigt at de unge kan spejle sig i andre unge der står i lignende situationer, og at det kan bane vej for at de lærer at indgå i større fællesskaber. Fællesskaberne omtales og hænger tæt sammen med et fokus på de unges følelse af selvværd, selvtillid, trivsel og livsmestring. Med andre ord, kan nye relationer og fællesskaber bidrage og være meget positivt for de unge. Nedenstående citater er få eksempler som bl.a. belyser dette:

"Styrke de unges tro på og tillid til sig selv og derigennem forbedre deres selvværd. Styrke de unges kompetencer og trivsel, så de kan indgå i positive sociale fællesskaber, hvilket øger sandsynligheden for, at de kan gennemføre uddannelse og fastholde job." (Borgercenter Børn og Unge, Socialforvaltningen, Københavns Kommune)

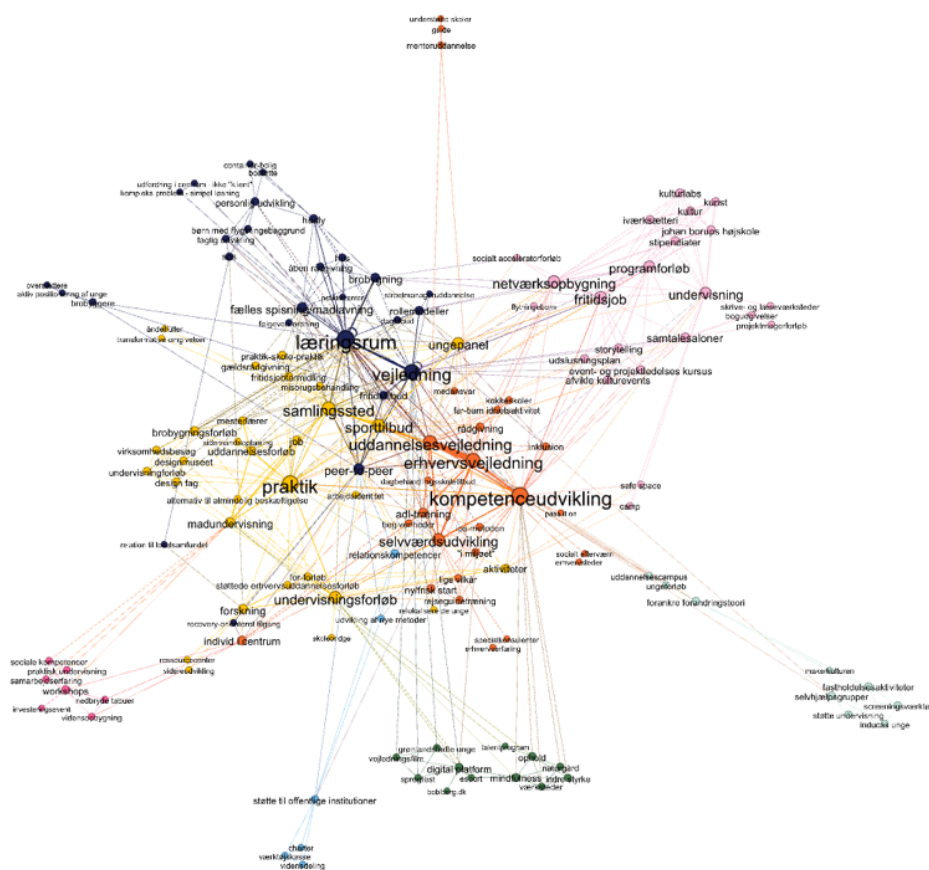
"Et liv uden stoffer kræver meget mere end afvænnning. Det kræver at de unge finder vej til fællesskaber, hvor de kan være og gøre noget andet med deres liv. Det kræver rum til at udforske 'hvem er jeg uden rusmidlerne', nye relationer, nye steder at høre til og nye måder at fylde sin hverdag ud på." (Center for særlig social indsats, Helsingør Kommune)

"Relationer og fællesskab styrkes ved at kriseramte unge tilbydes hjælp i tide, så de undgår lange perioder med manglende skolegang, stigende konfliktniveau med forældre og perioder med hjemløshed. Joannahuset er et fællesskab, hvor unge dels kan spejle sig i andre unge, der har det svært, dels kan være medskabere af fælles aktiviteter og opleve at være et værdifuldt bidrag til et fællesskab. Vi tror på, at udsatte unge skal inddrages i et fællesskab, hvor de styrkes i at have en

stemme og oplever at have et positivt bidrag til fællesskabet. Denne oplevelse vil styrke den unges deltagelse i bredere fællesskaber i skolen, fritidslivet og i familien.” (Foreningen Joannahuset)

Netværksanalyse

I forlængelse af gennemgangen af de overordnede temaer, vil vi uddybe enkelte tiltag/aktiviteter i netværkskortet. Netværkskortet består, kort forklaret, af alle de temaer som fremgik under vores manuelle kodning, med en undtagelse af de fire største temaer. De fire større temaer, som vi har gennemgået i det forrige, vejede for tungt i netværkskortet. Med andre ord, så dominerede de for meget og overskyggede de resterende. For nemmere at belyse de resterende temaer, og relationerne imellem disse, blev de derfor hevet ud af netværkskortet. De resterende temaer dækker delvist over specifikke aktiviteter, som skal forstås som ansøgernes bud på løsningsforslag, herunder hvordan man kan øge de unges livsmestring og få dem i job eller uddannelse. Stregerne imellem noderne i netværkskortet, indikerer at termerne er blevet nævnt i samme løsningsforslag. Med andre ord, vil to temaer være forbundet hvis de optræder i samme løsningsforslag.



Forud for netværksanalysen, er det igen vigtigt at pointere at det ikke er alle ansøgere som har givet et specifikt bud på et løsningsforslag, og at der er flere løsningsforslag end det der bliver beskrevet i det følgende (eftersom vi ikke gennemgår hele netværkskortet).

Digital platform

I den sydlige del af netværkskortet, har vi et mørkegrønt cluster hvori *digital platform* optræder sammen med termer såsom *boblberg*, *e-sport* og *mindfulness*. I den ene halvdel af clusteret, fremhæves brugen af digitale platforme som kommunikationsplatform. Herunder mere tilgængelige kommunikationsplatforme som kan fange og skabe kontakt til de udsatte unge i deres eget miljø, dvs. der hvor de unge befinder sig. To af løsningsforslagene nævner specifikt brugen af *boblberg.dk*, som er en platform hvor de unge kan indgå i relationer baseret på de unges fælles interesser. I det ene løsningsforslag, vil platformen bruges til at skabe kontakt til de udsatte unge, for dernæst at specificere indsatserne på et individuelt niveau:

"Til denne del af projektet har vi taget kontakt til platformen Boblberg, der er en platform, hvor man kan skabe relationer, baseret på fælles interesser gennem såkaldte "bobler". Boblberg har i dag ikke en platform direkte henvendt til den udsatte ungdomsgruppe, men med mere end 10.000 aktuelle "bobler", åbner de op for en kommunikationsvej, som sandsynligvis kan udbredes til målgruppen – det ønsker vi at undersøge! Den kontakt, der skabes til den udsatte målgruppe, skal både bruges til at videreudvikle kommunikationsformen og til at udvikle et helhedsorienteret tilbud for kommunens udsatte unge." (Jammerbugt Kommune)

Det andet løsningsforslag, lægger i højere grad op til en videreudvikling af *boblberg.dk* med fokus på at hjælpe sårbare unge ind i nye relationer og fællesskaber. Heriblandt en metodeudvikling af hvad der virker bedst for målgruppen. Udover *Boblberg.dk*, nævnes *e-sport* også som en løsningsforslag der både kan fremme/styrke udviklingen af kognitive og sociale kompetencer iblandt de unge:

"Vi ser ESport som en fælles platform hvor kombination af sociale fællesskaber og kreativ brug af teknologi og gaming fanger de udsatte unge på tværs af alt og uafhængigt af deres baggrund. Kreativitet og leg er i øjenhøjde med børn og unge og gennem leg og eksperimenter ser man nye muligheder for at tænke sig selv som nye roller og skaber og forbruger af gaming sammen med

andre unge. Man kan blive stærkere ved at spille E Sport på kognitive og sociale kompetencer når man skaber noget sammen med andre. Og så har man det sjovt og leger.” (Selvstændig)

I løsningsforslaget fremhæves e-sport som et alternativt læringsrum, der giver de unge et kompetenceløft der også kan anvendes udenfor spillet og i andre aspekter i livet (fx arbejde, uddannelse, familie og venner). Brugen af e-sport kombineres endvidere med mindfulness, som gør de unge mere modstandsdygtige overfor negative oplevelser og erfaringer, ved at træne deres indre ro og styrke.

Endelig, foreslår en ansøger at udvikle en ny videns- og læringsplatform, målrettet Grønlandsfødte unge som søger vejledning i forbindelse med tilflytning til Danmark:

”Den online platform skal bla. fungere som en side, hvor grønlandskfødte unge, der overvejer at flytte til Danmark kan få opdaterede informationer omkring job og uddannelse og sprogniveau, samt hvor de kan ”møde” grønlandske unge bosat i DK, der viser dem, hvor de kan søge hjælp og stille spørgsmål, der er gode at overveje inden de flytter fra Grønland. Men også hvor fagprofessionelle i Danmark og Grønland kan orientere sig og blive bedre klædt på i mødet.” (UU Vejle)

Fritidsjob

Bevæger vi os mod den nordvestlige del af netværkskortet, har vi et lyserødt cluster hvori *programforløb* optræder i sammenhæng med *fritidsjob*, *netværksopbyggelse*, *undervisning* osv. Gennemgående for dette cluster er præsentationen af alsidige programforløb, hvori fritidsjob indgår som det større tema iblandt en lang række af andre aktiviteter/tiltag. I et af løsningsforslagene skal de unge i forløbet bl.a. gennemgå et kursus i event- og projektledelse, lære om storytelling, afvikle en samlet kulturevent og udføre lønnet opgaver i et prædefineret kulturhus for at styrke deres arbejdskompetencer og indsigt i arbejdsområdet:

”De unge får konkret arbejds erfaring og får styrket deres arbejdskompetencer ved at prøve kræfter med forskellige typer lønnet opgaver i kulturhuset, der klæder dem på til at forstå de skrevne og uskrevne spilleregler på arbejdsmarkedet og styrker deres arbejdskompetencer... De unge får hver en detaljeret og målrettet udslusningsplan, som revideres løbende. Formålet er at sikre, at de

brobygges til uddannelse, fritidsjob, idrætsstilbud og/eller foreningslivet efter endt forløb.”
(Rapolitics)

Udover at styrke de unges arbejdskompetencer og indsigt i arbejdsområdet, ved at give dem muligheden for at udføre lønnet arbejdsopgaver, er formålet med dette forløb også at udarbejde en udslningsplan med et delvis fokus på fritidsjob. At have et fritidsjob, kan styrke de unges økonomi samt deres sociale og erhvervsmæssige netværk. Udover økonomi og netværk, fremhæver en ansøger en lang række andre fordele ved at have et fritidsjob, såsom at det vil gøre det nemmere for de unge at komme i beskæftigelse senere hen. Ansøgeren har et særligt fokus på uledsagede flygtningebørn og anser fritidsjobbet som den optimale løsning:

”Kan man lave et initiativ, som på markedsvilkår skaber de fritidsjobs som de uledsagede flygtningebørn ellers ikke ville kunne få, og kombinerer man ansættelserne således at halvdelen af de ansatte er danske og halvdelen flygtninge, vil man løse en lang række problemer. For det første vil jobbene give de unge en ekstra indtægt. Mange af dem lever i konstant utryghed med bekymringer om hvorvidt der vil være penge nok, og adgang til et fritidsjob vil styrke deres økonomi. For det andet er det alment kendt at den bedste vej til et job er at have et job i forvejen. Kan man gennem disse fritidsjob give de unge noget betalt arbejde på CV-et, vil de have langt lettere vil at finde beskæftigelse fremover, hvilket nedbringer risikoen for at de ender som langtidsledige. For det tredje kan man, med korrekt pædagogisk ledelse, styrke de unge i evnen til at holde på et arbejde. Mange af de uledsagede flygtningebørn har som tidligere beskrevet udfordringer som gør det vanskeligt for dem at leve op til de krav et arbejde har. Kan man lære dem dette skridt for skridt, gennem vejledning og eventuelt nivellering af løn baseret på indsats, kan man give de unge muligheden for at lære de ting de skal kunne for at mestre et job. Dette har både et vigtigt fagligt element og et personligt: de unge som kommer i arbejde får en helt anden stolthed og målbevidsthed end tidligere, som giver dem styrke til at håndtere de mange andre udfordringer livet som flygtning kan give. 4 For det fjerde er arbejde den klart vigtigste vej til venskaber med jævnaldrene danskere – noget som på sigt kan vise sig at være det vigtigste af de hele, da venskaber skaber muligheder, trivsel, robusthed og evne til at klare sig godt i det danske samfund. Altså vil oprettelse af økonomisk selvkørende initiativer være vejen frem.” (Selvstændig)

I et andet løsningsforslag, er der ligeledes stort fokus på at etablere og få de unge i fritidsjob ved at være brobyggere mellem et uddannelsescenter og lokale virksomheder som har gennemgået et socialt acceleratorforløb. Som brobyggere skal de sikre det optimale match mellem ung og virksomhed, og samtidig sikre at virksomhederne er klar til modtage og fastholde de unge. Der

ligger derved et arbejde i at udvide et erhvervsmæssigt netværk som har kompetencerne til at inkludere udsatte unge (eller: som kan understøtte involveringen af udsatte unge). Det unikke ved dette forslag er, at fritidsjobbet skal indgå som en del af skoleskemaet for at gøre det mere overkommeligt for de unge:

”Det er tanken, at fritidsjobbet skal være en del af skoleskemaet og dermed indgå i den unges læringsrum. Det giver mulighed for flere typer virksomheder i netværket og er i første omgang mere overkommeligt for den unge, hvis det ikke er efter skole.” (Odsherred Kommunes Ungeenhed)

Fysisk aktivering

Dette cluster omhandler aktivering af de unge i henholdsvis praktik, idrætsfællesskaber og gennem fysiske samlingssteder. Centralt/vest i løsningskortet finder vi noden *praktik*. Her tales der overvejende om muligheden for at engagere virksomheder i et netværk, der kan optage unge i praktik. Virksomhederne skal gøre dette for at tage socialt ansvar og give de unge mulighed for at afprøve deres interesser i et virkeligt miljø og indgå i et arbejdsfællesskab. Målene med praktikforløb er dog forskellige. Nogle sigter mod at forberede de unge til beskæftigelse og understreger nødvendigheden af at virksomhederne er indstillet på at tilbyde reel ansættelse efter praktikforløb. Andre ønsker at vende praktikmodellen på hovedet og tilbyde praktik-skole-praktik, hvor praktikforløbet forbereder de unge på et efterfølgende undervisningsforløb.

”Opbygningen af virksomhedsnetværk foregår ud fra den forudsætning, at de unge, der kommer i praktik får en reel mulighed for ansættelse. Vi ønsker at samle firmaer der har lyst til både at tage et socialt ansvar, men samtidig vil være med til at samskabe forløb med KBH+ med udgangspunkt i de enkelte unge.” (Askovfonden KBH+)

”I projektet får de unge mulighed for indledningsvist at starte i praktik på en arbejdsplads i stedet for at starte med studiet. Her kan den unge opleve at indgå i et arbejdsfællesskab, prøve kræfter af med et specifikt fag og styrke sine kompetencer. Efterfølgende kan den unge starte på erhvervsskolen, hvis den unge finder jobbet og faget spændende.” (Foreningen FISKEN)

I samme klynge finder vi noden *samlingssted*. Samlingssted relaterer sig til løsningsforslag der involverer et fysisk mødested som en del af ungeindsatsen. Samlingsstederne beskrives som sociale samlingspunkter for de unge, ofte på tværs af køn, alder og etnicitet. Ved alle beskrivelser af

samlingssteder lægges vægt på relations skabelse og opbygning af fællesskab, ligesom der tales om vigtigheden af at skabe tryghed. Der tales yderligere på tværs om det fysiske mødesteds evne til at udvikle de unges selvværd og mestring af hverdagslivet, hvor en enkelt specifikt beskriver behovet for at begrænse de unge brugeres ledige fritid.

"Ungestedet er et læringsrum, hvor de unge udvikler selvværd og handlekraft og derved kan mestre et hverdagsliv." (Holbæk Kommune)

"Det kræver rum til at udforske 'hvem er jeg uden rusmidlerne', nye relationer, nye steder at høre til og nye måder at fylde sin hverdag ud på." (Center for særlig social indsats, Helsingør Kommune)

"Som noget nyt kombinerer vi alle vores indsatser rettet mod skole, job, uddannelse, fritidsjob mv. med et intensivt fokus på et sundt fritidsliv og konstruktive fællesskaber. Vi sikrer at målgruppen har så lidt "ledig fritid" som muligt til at gøre noget dumt." (Integro)

"Udover at fungere som madskole og spisested, skal stedet fungere som socialt samlingspunkt for unge, der er i gang med et uddannelsesforløb, og tidligere elever med henblik på at skabe varige relationer og et holdepunkt i de unges tilværelse." (Meyers Madhus)

"Delelementer i R:U:M Et rummeligt og inkluderende mødested Ungekulturhuset Pilegården har til formål at skabe sociale rum, hvor unge kan mødes på tværs af alder, køn, etnicitet, sociale skel, og interesser." (Brøndby Kommune)

"en velkendt base i det fælles offentlige rum, hvor man kan nulstille, lade op og få ny energi og socialisere i trygge rammer." (Aarhus Produktionsskole)

Ligeledes i den gule klynge og tæt forbundet til *samlingssted* finder vi *sportstilbud*. Disse beskrives ofte som et element i de fysiske mødesteder, hvor de unge kan styrke deres fysiske og psykiske sundhed. På tværs af ansøgningernes beskrivelse af sportstilbud lægges der stor vægt på den psykiske vinding ved fysisk aktivitet. Det beskrives bl.a. hvordan sportsaktiviteter styrker de unges selvværd og refleksionsevne. Nogle ansøgninger taler om idrættens evne til at udvikle gode vaner og andre om fysisk aktivitets potentiale som læringsrum for livsduelighed:

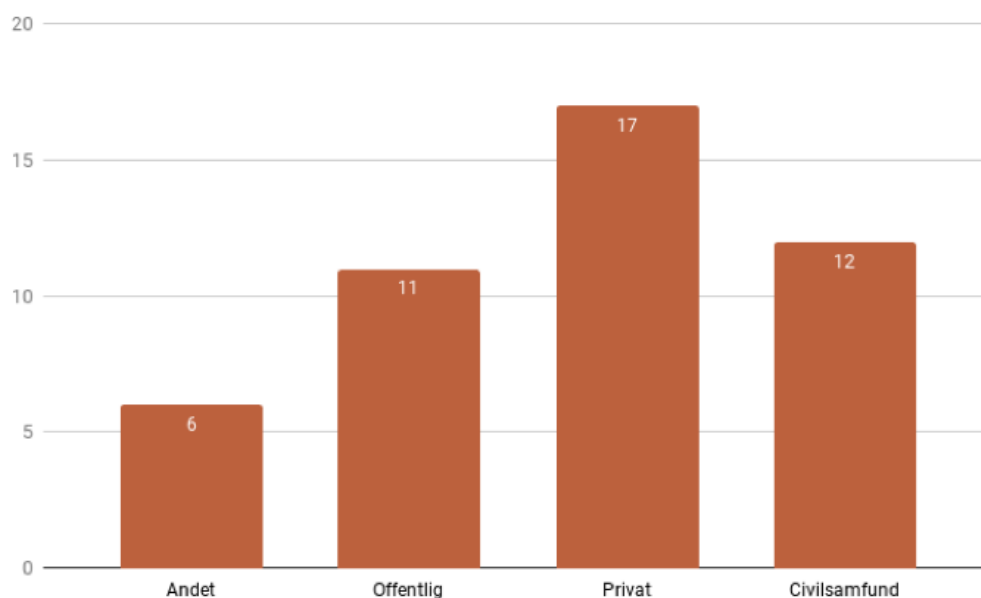
"Samtidig vil der være holdsportstilbud, hvor de unge kan have samvær med andre mens de styrker deres fysiske og psykiske sundhed. Her er ikke kun fokus på fysisk aktivitet, men også styrkelse af de unges selvværd og refleksionsevne." (Foreningen FISKEN)

"Deltagelse i frivillige fællesskaber, fysiske aktiviteter og/eller varetagelse af fritidsjob - Styrket selvværd, handlekraft og mental sundhed." (Psykiatrifonden)

"International forskning har påvist, at udsatte unge igennem idrætsdeltagelse kan udvikle livskompetencer såsom: administration af tid, samarbejdsevner, viljestyrke og planlægningsevner (Danish et al., 2004; Gould et al. 2007; Gould & Carson, 2008). Evner som kan hjælpe de udsatte unge med at få styr på hverdagen og skabe flere sociale relationer (Stelter et al., 2011)." (Institut for Folkesundhed)

Analyse af ansøgningsprocessen

I forlængelse af analysen af ansøgningerne, vil vi dykke ned i ansøgernes vurdering af ansøgningsprocessen. Som beskrevet i introduktionen, assisterede vi i udarbejdelsen af spørgsmålene og formatet for spørgeundersøgelsen som sammenlagt bestod af 10 spørgsmål angående processen. Ud af de 10 spørgsmål, var tre af spørgsmålene åbne. Åbne i den forstand, at ansøgerne selv skulle formulere deres besvarelser i tekst. I forlængelse af to af de åbne spørgsmål, blev ansøgerne bedt om at nedskrive to til tre ord/temaer som bedst beskrev pointerne i deres besvarelser. Spørgeundersøgelsen resulterede i besvarelser fra 45 ansøgere, fordelt således:



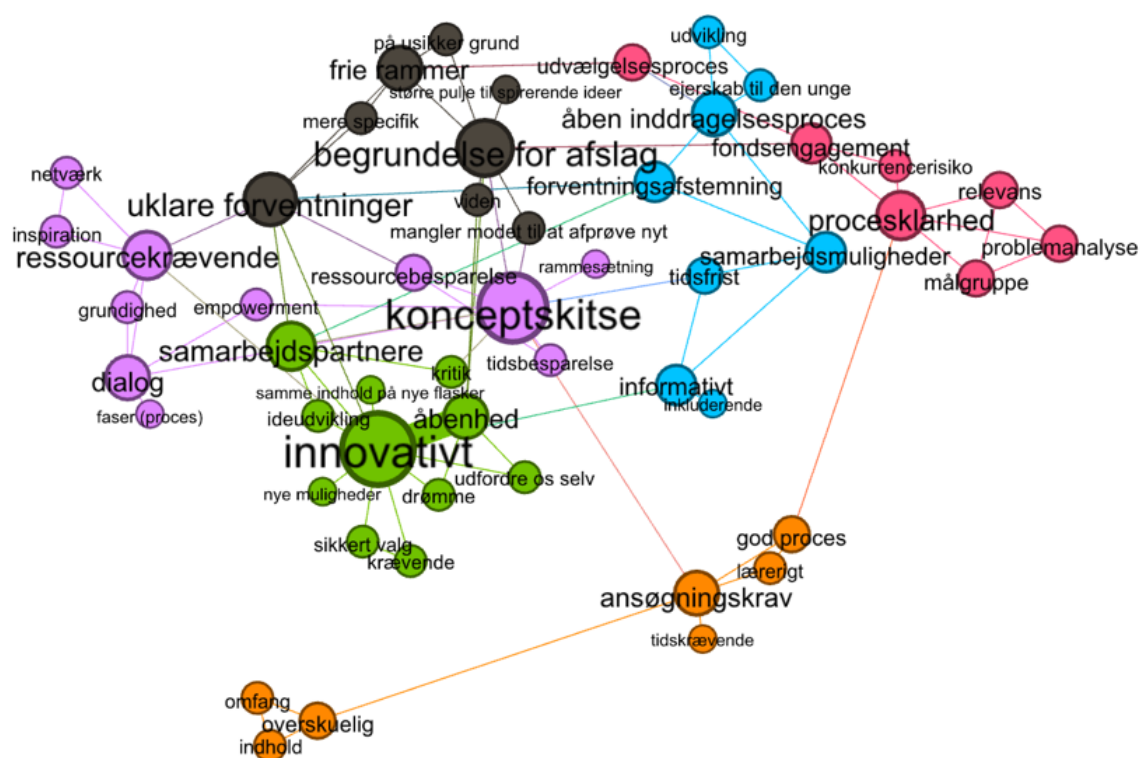
Tallene over fordelingen af aktørgrupperne, som har besvaret de åbne spørgsmål, kan ikke spejles med tallene over ansøgere. Deltagerne af spørgeundersøgelsen består primært af private aktører, hvorimod ansøgerne som har indsendt en ansøgning primært består af civilsamfundsaktører efterfulgt af offentlige aktører (som beskrevet i afsnittet om samarbejdskonstellationerne).

I det følgende vil dykke ned i, og samtidig give et overblik over, besvarelserne fra de tre åbne spørgsmål. Hertil er spørgsmålene opdelt og indskrevet som overskrifter.

Hvad synes I om den ansøgningsproces, som Bikubenfonden har anvendt?

Beskriv gerne hvad har været positivt og hvad har været negativt

For at danne et overblik over besvarelsene af ovenstående spørgsmål, har vi udarbejdet et netværksskort over de beskrivende ord/temaer som deltagerne blev bedt om at nedskrive i forlængelse af deres besvarelse. På samme vis som med de tidligere netværksanalyser, gør netværksskortet det muligt at danne et klart overblik over besvarelsene, og samtidig dykke ned i relationerne imellem. Det samme gør sig gældende for analysen af det kommende spørgsmål.



Top 3: innovativt, konceptskitse og begrundelse for afslag

Forventninger og Feedback

I den nordlige del af netværksskortet, har vi et sort cluster som rummer store temaer såsom *uklare forventninger*, *frie rammer* og *begrundelse for afslag*. Herunder fremhævede ansøgerne især, at de frie rammer forårsagede forvirring og uklarhed og at de manglende en begrundelse for afslag.

Forvirring og uklarhed forårsaget af de frie rammer

Angående ansøgningsformens frie rammer, var der en positiv stemning overfor de muligheder som indgik i dette, men at det samtidig skabte forvirring i forhold til forventningerne til indholdet og udvælgelseskriterierne:

"Det har været positivt at udarbejde en ansøgning, hvor der ikke var snærende bånd i forhold til formen, organiseringen og budgettet. Omvendt har dette også været den vanskelige del. For hvordan kan man være sikker på, at komme rundt om alle de dimensioner, som I lægger vægt på, ved udvælgelsen."

"Det har været positivt, at der var mere åbne muligheder for at beskrive et koncept, som kunne gøre en forskel på området. Det vanskelige var at rammerne kunne blive for åbne, og det er svært at gennemskue, hvad der vægtes i udvælgelsesprocessen."

"... Det er til gengæld uklart hvordan en konceptskitse adskiller sig fra en projektbeskrivelse - ud over at den ikke er helt færdig. Det var altså uklart hvad der forventedes af ansøgningen."

Manglende begrundelse for afslag:

En af de ting som ansøgerne har slået ned på, er den manglende begrundelse for afslaget. De mangler at få feedback på ansøgningen, herunder en forklaring på afslaget, så de bl.a. ved hvad de kan gøre bedre og om de kan søge igen:

"... Da vi fik afslag blev jeg meget skuffet, da jeg (naturligvis) mente at vi havde gjort det, vi var blevet 'bedt om'. Og afslaget rummer ikke en forklaring på, om det er ideen eller noget i organiseringen, der er grunden til afslaget."

"... Det er negativt, at man ikke får feedback på begrundelse for afslag på ansøgning. Det er forståeligt, når der er indsendt mange ansøgninger. Men kunne være godt, at vide, om man med sin ansøgning var langt fra Bikubens interesser. Eller det modsatte, og at der blot ikke midler nok til at støtte alle. I så fald ville det være fint med viden om, at man kunne søge igen."

"... Kunne også ønske at få feedback på ansøgningen, så jeg ved mere om hvad der skal gøres bedre."

Formatet for konceptskitsen

Bevæger vi os videre, har vi det lilla cluster som især koncentrerer sig om formatet for konceptskitsen. Flertallet af ansøgerne, som har skrevet om konceptskitsen/beskrivelsen, har udvist begejstring for dette format. Mere specifikt, at man i første omgang kun skulle skitsere en idé i stedet for en meget detaljeret projektansøgning:

"Fint, at man ikke skal bruge en masse tid på en meget præcis ansøgning. Men kan skitserer hvad det er vi vil og I derefter kan tage stilling til om det er det I vil støtte. meget fint!"

"På sin vis godt at det var en konceptbeskrivelse og ikke en meget detaljeret projektansøgning. Omvendt kan det også være svært at rammesætte idéen tydelig nok."

Konceptskitsen er blevet italesat i sammenhæng med besparelse af ressourcer og tid. På den anden side, har vi termen *ressourcekrævende*, som få har lagt vægt på. De mener at processen og ansøgningen har været ressourcekrævende, og at dette har en større effekt på de mindre organisationer end de større.

Innovativ ansøgningsproces

I det grønne cluster omtales ansøgningsprocessen som innovativ, og ansøgerne fremhæver at det har bidraget til kreativitet og nytænkning i forbindelse med muligheder og samarbejdspartnere:

"spændende med mulighed for udviklingsperiode, processen har bidraget til kreativitet og innovation, åbnede for nye samarbejdspartnere og muligheder."

"Det har været positivt at tænke ud af boksen, tænke "større" og række ud til andre aktører mhp. at etablere et samarbejde..."

"Det var innovativt at lade os "drømme" for en stund og lade de yder grænser for hvad der er muligt, stå relativt åbne."

"Indtil videre mega fed proces, der tvinger os til at være kreative og ÅBNE."

En enkel ansøger har dog været kritisk omkring den manglende nytænkning hvad angår det indholdsmæssige:

"Ansøgningsprocedure ny - indhold stort set det samme som ved alle andre ansøgningskemaer af den slags. Ærgerligt der ikke er noget nytænkning på det område. Typisk DJØF - indhold!"

Inddragelse i processen

I det blå cluster bliver der snakket positivt om den åbne inddragelsesproces, herunder dialog/informationsmøderne:

"Det har været positivt, at Bikubenfonden har tilrettelagt en lang og åben inddragelsesproces med potentielle ansøgere..."

"Positivt med dialogmøde, god måde så alle har mulighed for at høre både svar og spørgsmål samt uddybelser"

"Positivt med informationsmøderne og med indsendelse af kort problemformulering..."

Der er en enkel ansøger som nævner forventningsafstemning mellem fonden og deltagerne, i forbindelse med den åbne inddragelsesproces:

"Jeg mener det er en rigtig god idé at lave en åben proces, hvor deltagerne såvel som fonden har mulighed for at afstemme forventninger inden en egentlig ansøgnings skriveproces går i gang. Tidligere har mange fonde haft ambitioner om øget samarbejde mellem aktører både offentlige og private såvel som civilsamfundet, men det har været et godt benspænd at stille for selve ansøgningen, da alle har været nødsaget til at finde meningsfulde alliancer."

Derudover nævnes tidsfrist også i dette cluster. Hertil fremhævede nogle af ansøgerne, det negative ved at tidsfristen lå henover sommerperioden:

"... Håbløs tidsfrist hen over en sommerferie."

"Synes den har været god og informativ. Dog blev vi lidt pressede mht. en tidsramme der placeres i juni, juli og august til at sætte en problemformulering op. Vi ville gerne have både kommune, frivillige og mulige brugere med inde over, og netop sommermånederne er ikke det bedste tidspunkt at forsøge at få etableret møder med de tre grupper."

Fondens engagement

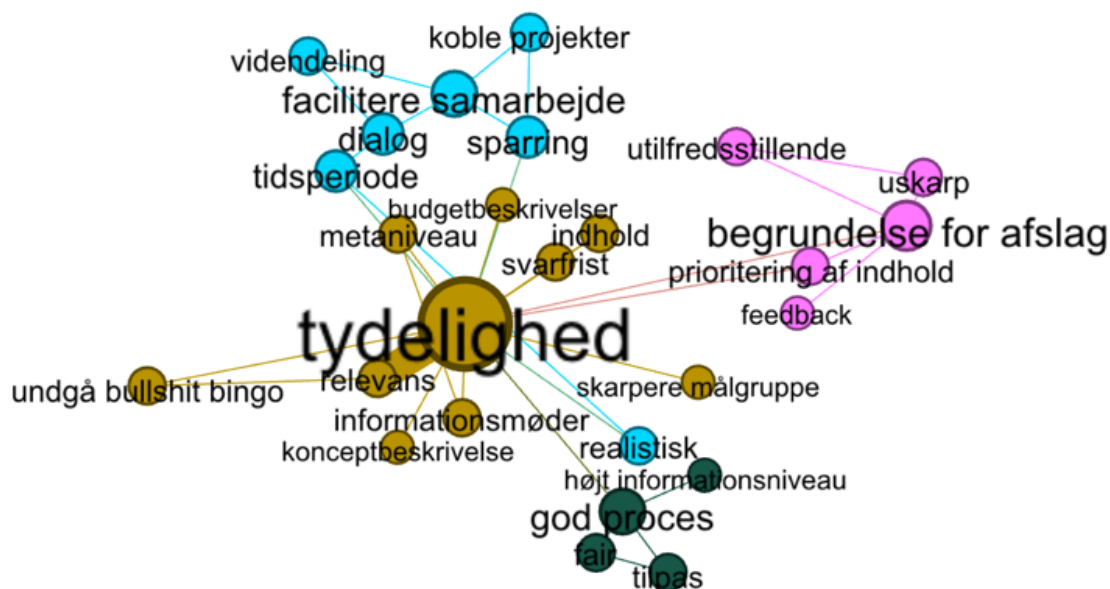
Endeligt har vi et pink cluster som bl.a. fremhæver fondens engagement i positive termer.

"Det er godt at opleve at fonden engagerer sig i at gå dybere ind problemstillingerne. Det har været ret klart, hvad man har bedt om i konceptbeskrivelserne. Det skaber nogle vanskeligheder at få alle samarbejdspartnere til at gå ind i en længerevarende samarbejdsproces, når processen forløber ad flere omgange. Der er risiko for at der skabes en uhensigtsmæssig konkurrence mellem projekterne, når man "kæmper" om en plads blandt de sidste 2-3. Uhensigtsmæssigt fordi der kan være større gevinst for de unge ved at man arbejder sammen på tværs af projekterne."

"Positivt: En pulje, der var nysgerrig på nye løsninger i kombination med nye aktørkonstellationer. Der er basis for radikal innovation. været usikre på, om fonden selv ved noget om de uløste problematikker ift målgruppen - og dermed har en baggrund for at prioritere?"

Der sættes dog spørgsmålstegn til fondens indsigt i emnet, i forbindelse med udvælgelsesprocessen, samt risikoen for at skabe en uhensigtsmæssig konkurrence mellem projekterne.

Hvad kan Bikubenfonden gøre for at forbedre ansøgningsprocessen?



Top 3: Tydelighed, begrundelse for afslag og god proces.

Tydelighed

I forhold til hvad Bikubenfonden kan forbedre ved ansøgningsprocessen, pegede flere af ansøgerne på *tydelighed* som et punkt der kan optimeres og derved forbedre deres proces. Herunder bedre rammesætning, mere konkretisering og klare rammer for hvad fonden ønsker og vægter i forhold til ansøgningens indhold:

"... prioritere og tydeliggøre kravene til indholdet af ansøgningen - dvs. synliggøre hvad der er afgørende for, om man kommer i betragtning til det videre forløb."

"Sætte mere tydelige rammer for konceptbeskrivelsen. De spørgsmål der var tilknyttet de enkelte afsnit gik meget ind over hinanden."

“Udstikke lidt skarpere rammer for budgetbeskrivelser”

“Være mere konkret omkring, hvad de søger hos en potentiel ansøger og hvad de ikke søger...”

“Være mere præcis i forhold til, hvad det er - udover en ide i fritext - der udløser et tilsagn. F.eks. havde vi ikke lavet konkrete aftaler med samarbejdspartnere - det kunne vi sagtens have gjort, men vi havde en opfattelse af, at disse aftaler lå i fase to. Dette er jeg stadig usikker på.

“klargøre, hvilke projekter, der har relevans og hvilke ikke. Faste kriterier ønskes”

“måske lave en skarpere ramme og målgruppe vurdering på forhånd, så færre spilder midler på processen”

Begrundelse for afslag

I forlængelse af det tidligere spørgsmål, har flere ansøgere igen været inde på den manglende feedback/begrundelse for afslag som et punkt der kan forbedres:

“Bedre feedback til ansøger ved afslag”

“Give et begrundet svar og give os håb ved at opfordre os til at søge igen.”

“Mere dialog - skarpere på, hvad der er brug for i første runde. Det var uklart og informationmødet bar præg af at Bikubenfonden selv var i tvivl. Når man for afslag er det meget vigtigt at vide hvorfor. Vi har i processen involveret mange mennesker - forskellige organisationer og unge og vi har et stort behov for at forklare hvorfor, vi ikke gik videre. Det er meget utilfredsstillende.”

Facilitere samarbejde

Endelig, gives der forslag til en øget facilitering af samarbejde på tværs, ved bl.a. at facilitere et fælles dialogmøde/partnerskabsevent. Hvilket peger i retning af et generelt skifte for fondes engagement og rolle i fremtidige fondsansøgninger.

“Overvej om man kan være med til at facilitere et samarbejde på tværs.”

“Mere sparring undervejs. Tænke mulighed for at koble flere projekter / koncepter med hinanden”

“Have et stop mere, hvor dem der har indsendt ansøgning inviteres til fælles dialogmøde, og her åbent drøfter og udveksler ideer til indsatser, hvor Bikubenfonden ligeledes indgik i dialogen med sine overvejelser på det fremlagte. Gennem denne deling af fælles viden kunne projekterne udvikles, nye samarbejdsrelationer måske indgås. Herefter skulle der være en yderligere periode, hvor de indsendte ansøgninger kunne justeres/ændres/suppleres.”

“Måske facilitetere en egentlig partnerskabs event, hvor foreninger, organisationer kan mødes og finde muligepartnerskaber.”

Har ansøgningen givet anledning til, at I har arbejdet på en anden måde med jeres fondsansøgning, end i normalt vil gøre?

Hvis ja, beskriv hvordan

Til ovenstående spørgsmål, var der 33 som svarede 'ja', 10 som svarede 'nej', og 2 som svarede 'ved ikke'. Ansøgerne som svarede ja til at de havde arbejdet på en anden måde med fondsansøgningen, beskrev det primært ud fra tre gennemgående temaer. Det første tema som flere berørte, omhandlede samarbejdspartnerne. Hertil pegede de bl.a. på en tidligere inddragelse af samarbejdspartnere og kontakt til flere samarbejdspartnere som noget af det der gjorde deres arbejde med denne fondsansøgning anderledes end normalt:

"Vi har inddraget flere og bredere (flere interessenter) ressourcer tidligere i forløbet"

"Ja, det har udfordret den måde, vi traditionelt ville have skrevet en ansøgning på og krævet, at der skete en større grad af inddragelse af alle relevante aktører tidligt i processen."

"Ja, i den forstand at vi har brugt en del mere tid på stakholderanalyse og dialog med mulige samarbejdspartnere. Derfor agter vi også at gå videre med projektet, dog i meget mindre skala."

Udover samarbejdspartnere, lagde visse ansøgere også vægt på *bottom-up processen*. Herunder dét at forholde sig til problemfeltet, og identificere problemstillingerne, før man tænker løsningsorienteret:

"Ja, det har været en langt mere inddragende proces, hvor mange medarbejdergrupper har været i spil, for at give relevante faglige input til teksten. En helt klar bottom-up proces, som har været meget givende"

"Det har været en stor og vigtig proces at arbejde lidt "på hovedet" - altså at tænke i problemer i stedet for løsninger. Det har været en udfordring - men en sund udfordring og en tænkning, som jeg gerne vil være med til at fremme i vores organisation. Det ligger dybt i os at tænke i løsninger, men der er noget paradoksalt i at tænke i løsninger, før man mere dybdegående har forholdt sig til problemfeltet."

Det sidste gennemgående tema handlede om kreativiteten, som i højere grad er blevet udfordret og udløst pga. de friere rammer for ansøgningsformatet:

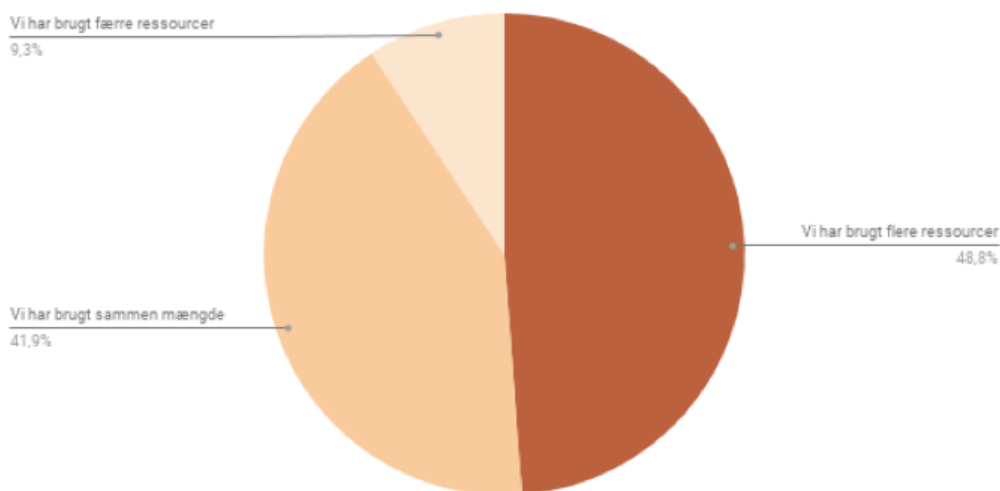
“Ja vi har været mere åbne for ideudvikling og tænke indsatser i helt andre rammer.”

“Ja, processen har nok være mere kreativ og innovativ fordi vi ikke skulle hænge os så meget i detaljer.”

“Ja, at der ikke er krav til ansøgningsformat giver rum for kreativitet. At vi skal forberede oplæg til panel tvinger os til at "skrive dansk der dur". Dvs. forsøge at mindske kompleksiteten og indforståetheden.”

Ud fra besvarelserne kan vi dermed konstatere at der er et flertal af ansøgere som har arbejdet anderledes med deres fondsansøgning end normalt, herunder ved at inddrage flere samarbejdspartnere tidligere i processen, at processen fik dem til at reflektere over problemet før løsningen og at de var mere kreative grundet de frie rammer for ansøgningsformatet. Dette tyder på at ansøgningsprocessen har været god, men samtidig ret omfattende for ansøgerne. Hvilket kan suppleres med nedenstående diagram, der viser at størstedelen har anvendt samme mængde ressourcer, eller flere ressourcer på ansøgningen i forhold til andre fondsansøgninger:

Har I brugt flere eller færre ressourcer på ansøgningen end normalt (i forhold til andre fondsansøgninger)?



Afrunding

Vores gennemgående analyse af Bikubenfondens spørgerunde med fokus på både indhold og proces har været meget didaktisk. Bikubenfondens forsøg på at indgå i dialog med de aktører som arbejder med udsatte unge, resulterede i et stort antal af ansøgninger beriget med informationer og viden omkring de grundlæggende udfordringer der skal løses for at minimere antallet af unge der lever på kanten af samfundet, samt forskellige bud på hvordan.

I gennem vores analyse af ansøgningerne, herunder samarbejdskonstellationerne, fik vi konstateret at ansøgerne primært består af civilsamfundsaktører efterfulgt af offentlige aktører. Derudover, at samarbejdskonstellationerne fremviser et bredt samarbejde på tværs af aktørgrupperne. I forbindelse med indsatsområderne, er der en stor koncentration omkring region Hovedstaden og region Midtjylland - mere specifikt København og Aarhus. Hvilket er en stor forskydning i forhold til de kommuner hvori der bor flest udsatte unge. Vi har således kunne argumentere for, at der ikke er sammenhæng mellem ansøgernes indsatsområder og der hvor behovet er.

Udfordringerne som adresseres i ansøgningerne, kan i høj grad spejles med udfordringerne fra debatoplægget. Hertil anses misbrug som et af de grundlæggende problemer der er medvirken til at de unge står udenfor job og uddannelse, af mange ansøgere på tværs af aktørgrupperne. Det gennemgående argument hertil er dog, at det er kombinationen af flere udfordringer som tilsammen udgør den store problematik. I forhold til løsningsforslagene, var der et gennemgående fokus på at udarbejde vedvarende helhedsorienteret løsninger med formålet om at øge de unges livsmestring, så de lykkedes i job og uddannelse. Udover det, var der også et stort fokus på at inddrage de unge i udarbejdelsen af indsatserne, at tilpasse indsatserne til de enkelte unge, at facilitere sociale fællesskaber og starte mentorordninger.

I gennem vores analyse af ansøgningsprocessen, var ansøgernes generelle oplevelse af ansøgningsprocessen både positiv og negativ. Ansøgningsformatet og dets frie rammer blev bl.a. både omtalt i forbindelse med forvirring og uklarhed, samt i forbindelse med øget kreativitet og innovation. Et af de punkter som blev slået hårdt ned på, og som mange mener kan optimeres og derved forbedre processen, var den manglende feedback og begrundelse for afslag. Endeligt, har

flertallet arbejdet anderledes med deres fondsansøgning end normalt, ved bl.a. at inddrage flere samarbejdspartnere tidligere i processen. Endvidere, har flertallet enten anvendt samme mængde af ressourcer, eller flere ressourcer på ansøgningen i forhold til andre fondsansøgninger. Det tyder på at ansøgningsprocessen har været god, men samtidig været ret omfattende for ansøgerne.